

EUROBAROMEETER 66.1

AVALIK ARVAMUS EUROOPA LIIDUS

SÜGIS 2006

RAHVUSLIK ARUANNE

EESTI

Uuringu tellis ja seda koordineeris Euroopa Komisjoni kommunikatsiooni peadirektoraat.

Aruanne on koostatud Euroopa Komisjoni Eesti Esinduse jaoks

Käesolev dokument ei esinda Euroopa Komisjoni seisukohti. Selles esinevad arvamused ja tõlgendused kuuluvad aruande autorile.

Sisukord

Sissejuhatus	4
Lühendite selgitus	5
1. Üldised hinnangud elule Eestis ja Euroopas.....	6
1.1 Rahulolu eluga tervikuna ja erinevate eluvaldkondadega	6
1.2 Ootused järgnevas 12 kuus.....	9
1.3 Hinnangud Eesti ja Euroopa Liidu arengusuundadele	12
1.4 Kõige olulisemad probleemid Eestis.....	13
1.5 Institutsioonide usaldusväärsus.....	14
1.6 Üldised hoiakud Euroopa Liidu suhtes: toetus, kasu ja roll maailmas.....	17
2. Majandus ja tööhõive	21
2.1 Euroopa Liidu mõju Eesti majandusele, tööhõivele, põllumajandusele ja elatustasemele.....	21
2.2 Ühisturu ja üleilmastumise mõjud majandusele ja tööhõivele	22
2.3 Euroopa majandus ja selle areng	25
3. Euroopa poliitiline ühendamine	27
3.1 Toetus Euroopa Liidu poliitilisele ühendamisele	27
3.2 Otsuste tegemine Euroopa Liidus	28
3.3 Euroopa Liidu prioriteedid ja poliitikad	30
3.4 Euroopa põhiseadus	32
3.5 Tunnetatav isiklik kasu Euroopa Liidu poliitikatest.....	33
4. Euroopa Liidu laienemine	35
5. Euroopa kodanike väärtushinnangud	38
5.1 Olulised väärtused ning nende esindatud Euroopa Liidus	38
5.2 Hoiakud riigi, majanduse ning erinevate õiguste ja vabaduste suhtes	40
5.3 Seotus Euroopa Liiduga.....	44
Kokkuvõte	46
Lisa 1: EB66.1 – Metoodika ülevaade.....	47
Lisa 2: Küsimustik.....	49

Sissejuhatus

Käesolev aruanne annab ülevaate Eurobaromeetri uuringust number 66, mis viidi läbi vahemikus 6. septembrist 10. oktoobrini 2006 25-s Euroopa Liidu liikmesriigis, kahes liituvas riigis (Bulgaarias ja Rumeenias), kahes kandidaatriigis (Türgis ja Horvaatias) ning Põhja-Küprosel. Aruanne keskendub eelkõige Eesti tulemuste esitamisele võrreldes Euroopa Liidu 25 liikmesriigi keskmisega ning mõningal juhul ka konkreetsete üksikute riikidega¹. Uuringu peamine eesmärk oli kaardistada Euroopa Liiduga seotud arvamusi ja hoiakuid. Suurem osa teemasid on leidnud kajastamist varasemates igal kevadel ja sügisel läbi viidavates Eurobaromeetri uuringutes ning see võimaldab analüüsida ajalisi trende.

Eestis viidi küsitlus läbi 8. septembrist 2. oktoobrini 2006. Kokku küsitleti 1000 Eestis elavat Euroopa Liidu kodanikku, kellest 998 inimest omasid Eesti kodakondsust. Uuringu tulemusi tõlgendades tuleb meeles pidada, et **uuringu sihtrühmaks on Euroopa Liidu kodanikud ehk inimesed, kes omavad vähemalt ühe Euroopa Liidu riigi kodakondsust, elavad riigis alaliselt ning on võimelised vastama küsimustele kas eesti või vene keeles**. Uuring ei esinda Eestis alaliselt elavate Euroopa Liidu kodakondsuseta inimeste arvamust (näiteks Venemaa, Ukraina, Valgevene jne kodanike arvamust), ega ka määratlemata kodakondsusega inimeste arvamust (halli passi omanikud). Uuringu meetodika täpsem ülevaade on ära toodud aruande lisas.

¹ Põhjalikum ülevaade erinevate riikide arvamusest on esitatud Eurobaromeetri 66 koondaruandes http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/

Lühendite selgitus

AT	Austria
BE	Belgia
BG	Bulgaaria
CZ	Tšehhi Vabariik
CY	Küpros
DE	Saksamaa
DK	Taani
EE	Eesti
EL	Kreeka
ES	Hispaania
FI	Soome
FR	Prantsusmaa
HR	Horvaatia
HU	Ungari
IE	Iirimaa
IT	Itaalia
LT	Leedu
LU	Luksemburg
LV	Läti
MT	Malta
NL	Holland
PL	Poola
PT	Portugal
RO	Rumeenia
SE	Rootsi
SI	Sloveenia
SK	Slovakkia
TR	Türgi
UK	Ühendatud Kuningriik

EL25	Euroopa Liidu 25 liikmesriiki
ULR	Uued, 2004. aastal liitunud, liikmesriigid

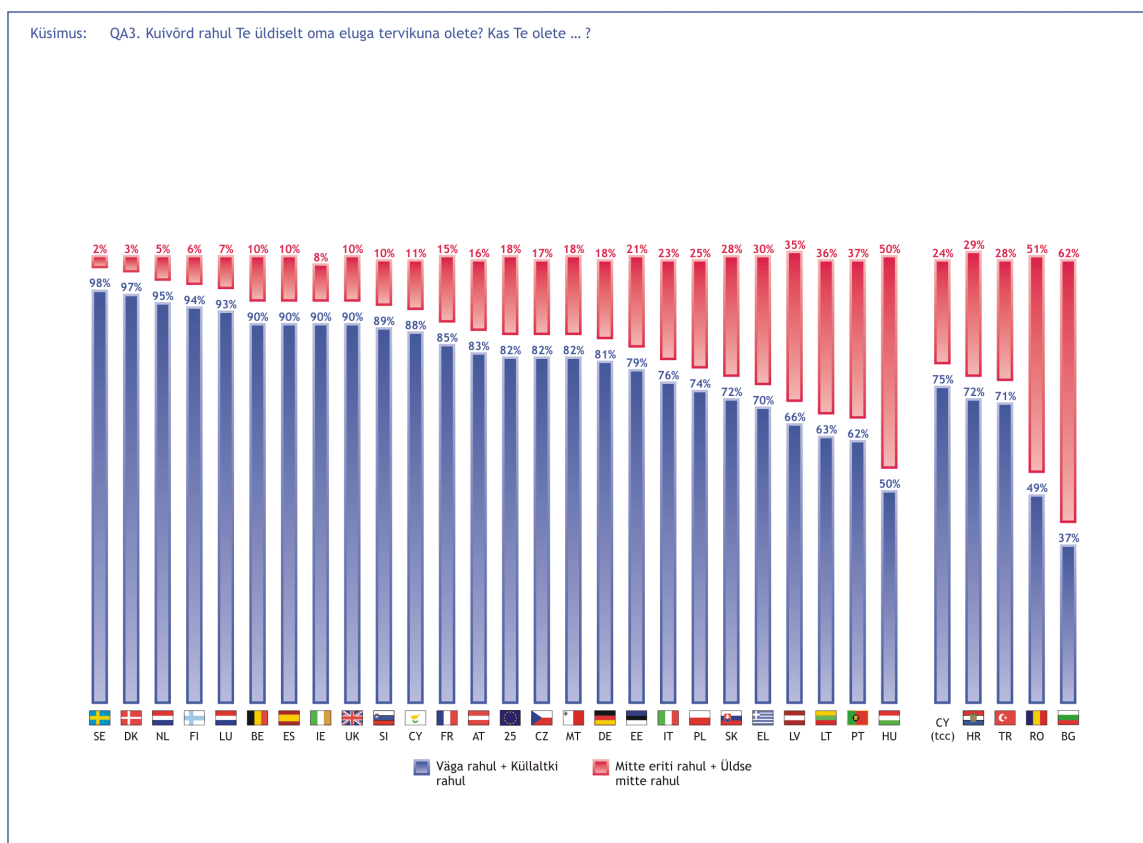
1. Üldised hinnangud elule Eestis ja Euroopas

Aruande esimese peatüki eesmärgiks on anda üldine taust eestlaste hoiakute mõistmiseks analüüsides rahulolu nii eluga tervikuna kui ka erinevate eluvaldkondadega Eestis ning tuues välja inimeste ootused lähitulevikuks. Peatükk annab ka ülevaate rea erinevate ühiskondlike institutsioonide usaldusväärsusest, probleemidest riigis ning üldisest suhtumisest Euroopa Liitu.

1.1 Rahulolu eluga tervikuna ja erinevate eluvaldkondadega

- Eesti kodanike rahulolu eluga tervikuna on oluliselt kasvanud -

Eesti kodanike subjektiivset rahulolu oma elukvaliteediga on kaks korda aastas mõõdetud alates 2004. aasta sügisest ning rahulolu tase on jäänud 70% lähedusse². 2006. aasta sügise seisuga on aga rahulolu oluliselt kasvanud – 79%-ni – küündides Euroopa Liidu 25 liikmesriigi keskmise tasemeni. Samal tasemel on ka Saksamaa, Malta ja Tšehhi vabariik. See näitaja ületab oluliselt uute liikmesriikide kodanike rahulolu taseme keskmist: 72%. Vanades liikmesriikides on eluga rahul keskmiselt 84% kodanikest.

² Euroopa Liidu koondaruande puhul on tulemuste ümardamiseks kasutatud teistsugust meetodit, mistõttu tulemused võivad protsendi võrra käesolevas aruandes esitatutest erineda.

Eestlaste rahulolu kasvu võib põhjendada kiirest majanduskasvust tingitud üldise heaolu kasvuga, ent ulatuslikumate järelduste tegemiseks on vaja selle rahulolu taseme püsijäämist. Ühe hüpoteesi kohaselt võib elanike subjektiivne heaolu kasvada siis, kui nende heaolu kasv on tegelikkuses suurem kui osati oodata³. Kuigi suur osa kodanikest on viimase pooleteise aasta jooksul olnud tuleviku osas optimistlikud, võib olla, et tegelikkus on olnud veel parem, kui loodeti.

Kiirelt arenev majandus ei pruugi tingimata üks-üheselt rahuloluks kasvuks transformeeruda. Lätis ja Leedus on eluga rahulolu samuti pisut kasvanud, et see kasv on olnud väiksem: vastavalt Lätis 60%-lt 66%-le ja Leedus 59%-lt 63%-le. Kõige enam on rahul Põhja-Euroopa elanikud: rootslased, taanlased, hollandlased ja soomlased.

Analüüsides rahulolu taseme muutusi vanuserühmade kaupa võib öelda, et kasv puudutab kõiki vanuserühmi. Samas on säilinud trend, mille kohaselt rahulolu langeb vanuse kasvades. Eluga tervikuna on rahul 89% 15-24 aastastest (kevad 2006 81%), 85% 25-39 aastastest (kevad 76%), 74% 40-54 (kevad 60%) ja 72% 55 aastastest ja vanematest inimestest (kevad 64%).

- Sotsiaalse heaolu puhul näevad kodanikud olulist arenguruumi -

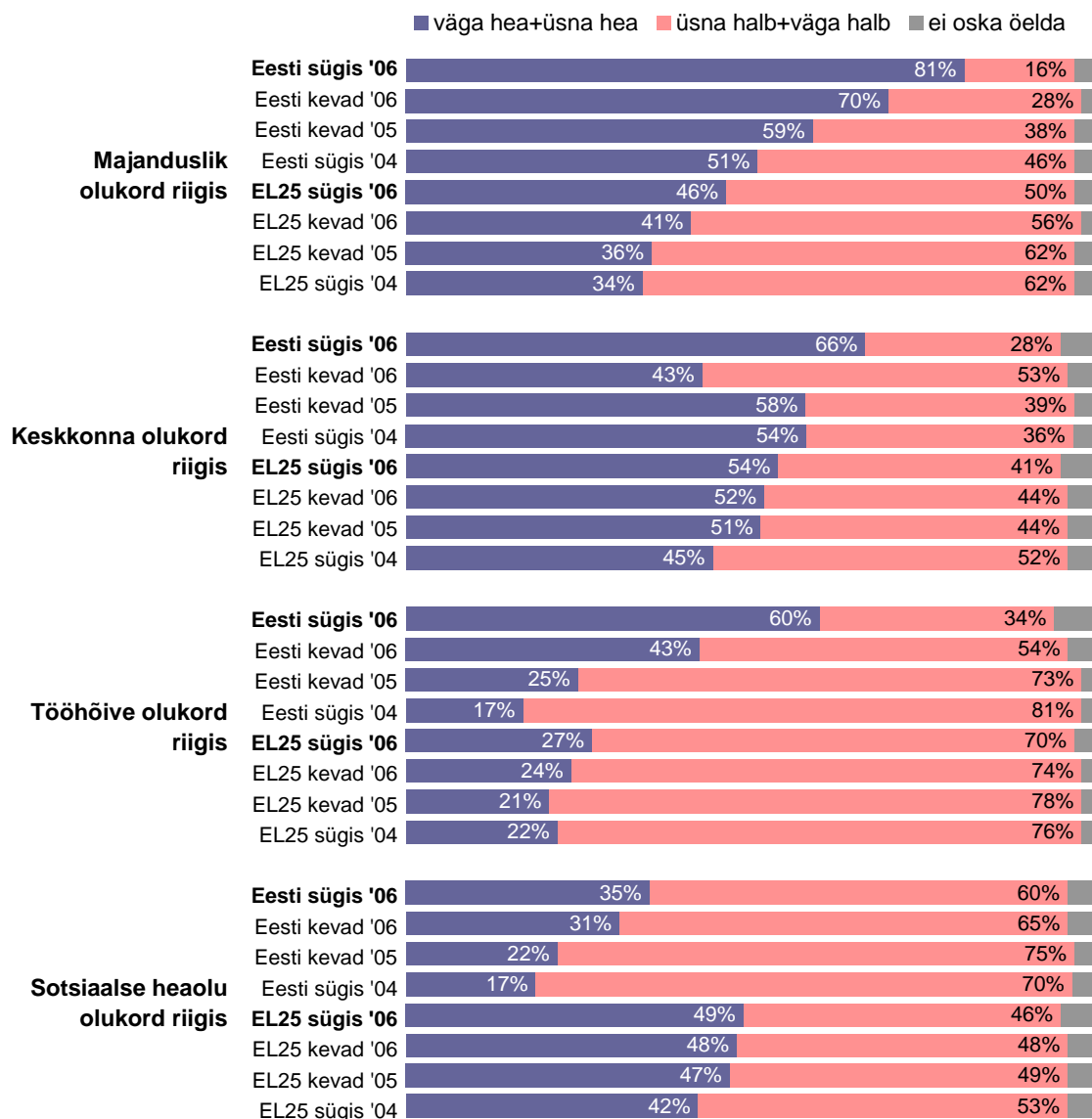
2006. aasta sügisel mõõdeti inimeste rahulolu majanduse, keskkonna, tööhõive ning sotsiaalse heaoluga Eestis. Kõigi mõõdetud valdkondade puhul eristub sarnane trend: üha suurem osa inimestest näevad olukorda positiivsena.

Kõige positiivsemana nähakse olukorda Eesti majanduses: kahe aastaga on olukorra positiivseks pidajaid lisandunud kolmandiku võrra ehk tervikuna leiavad majanduse olukorra olevat hea 81% kodanikest. Seevastu Euroopa Liidus tervikuna näeb suurem osa elanikest oma riigi majanduslikku olukorda viletsana: vaid 46% leiavad olukorra olevat hea. Eelkõige näevad olukorda mustades värvides uute liikmesriikide elanikud, kellest 63% hindavad oma riigi majanduslikku olukorda üsna või väga halvaks. Kõige pessimistlikumad on Ungari ja Läti elanikud, kellest olukorda peavad heaks vastavalt 10% ja 29%. Vanades liikmesriikides on majandusega rahul 48%.

Ka keskkonna ja tööhõive olukorda peavad eestimaalased paremaks kui eurooplased tervikuna. Keskkonna puhul on vahepeal merereostuste tõttu langenud hinnang taas üles läinud. Üldiselt on ka selle valdkonna puhul uutes liikmesriikides elanikest olukorda halvaks pidajaid veidi enam kui vanades liikmesriikides: vastavalt 46% uutes ja 40% vanades liikmesriikides.

³ Sennet, 1998, tsiteerib Delhey, J (2004). *Life Satisfaction in an Enlarged Europe*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

QA51. Hinnang erinevatele eluvaldkondadele oma riigis

Olukorras, kus tööpuudus Eestis järjekindlalt langeb ning mõningates valdkondades on probleemiks kujunemas tööjõu puudus, on toimunud hüppeline muudatus olukorra heaks hindamise suunas. Kui veel kevadel hindasid tööhõivet positiivselt 43% kodanikest, siis sügisel juba 60%. Euroopa Liidus tervikuna domineerib tööhõive osas pessimistlik hoiak. Eelkõige peavad olukorda tööhõives halvaks uute liikmesriikide elanikud: 82%. Ka vanades liikmesriikides domineerib pessimistlik hoiak: kaks kolmandikku elanikest on tööhõive pärast mures. Kõige probleemsemana nähakse tööhõive olukorda Saksamaal, Ungaris, Portugalis, Slovakkias ja Poolas. Eestist positiivsemad on Holland, Iirimaa ja Taani, kus olukorda positiivselt hindavate elanike osakaal on üle 80%.

Eestlased hindavad eurooplastest tervikuna olukorda halvemaks vaid sotsiaalse heaolu vallas. Siiski on ka selle valdkonna puhul positiivsete hinnangute hulk kahekordistunud. Uutes liikmesriikides on sotsiaalse heaoluga rahul 23% ja vanades 54% kodanikest.

1.2 Ootused järgnevas 12 kuus

- Isikliku elu, riigi majanduse ja tööhõive tuleviku osas ollakse - kasvavalt positiivselt meelestatud

Pooled kodanikest usuvad, et nende elu tervikuna muutub järgmise aasta jooksul paremaks. Seda on enam kui kevadel, mil enamus elanikest uskusid, et lähiaasta muudatusi kaasa ei too. Euroopas tervikuna leiavad pooled elanikest, et elu tervikuna ei muutu ei halvemuse ega paremuse suunas ning pisut üle kolmandiku usuvad, et elu muutub paremaks.

Eestlastega võrdselt optimistlikud on Ühendatud Kuningriigi, Iirimaa ning Rootsi elanikud. Kõige pessimistlikumad on lähituleviku osas ungarlased, sakslased, portugallased ning austerlased. Lätlased ja leedukad on samuti positiivsemalt meelestatud kui eurooplased tervikuna: elu paranemisse usuvad 46% lätlastest ja 43% leedukatest.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Isiklik elu tervikuna (12 kuud)	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	50	5	41	3
Uued liikmesriigid (10)	31	18	48	3
Vanad liikmesriigid (15)	35	11	52	3
EL-25	34	12	51	3

Eestis usuvad elu paranemisse enam noored inimesed, üle 54 aastastest leiavad 60%, et lähitulevik olulisi muudatusi kaasa ei tohiks tuua. Samuti on positiivsemalt meelestatud haritumad inimesed, samas kui vähem haritud ootavad tulevikult stabiilsust.

Riigi majandusliku areng puhul on eestlaste suhtumine kiire majanduskasvu taustal lausa eufooriline, enamus neist leiavad, et olukord juba on hea ning pooled leiavad, et lähitulevikus paraneb olukord veelgi. Alates 2005. aasta kevadest on nende osakaal, kes majandusolukorra paranemisse usuvad, pidevalt kasvanud tõustes 35%-lt 50%-le.

Vastupidiselt eestimaalastele hindavad eurooplased tervikuna oma riigi majandust pigem viletsaks ning enamus neist leiavad, et olukord lähitulevikus ei parane või halveneb veelgi. Eestlastega koos eristuvad teistest liikmesriikidest hollandlased, kellest samuti 50% usuvad majandusolukorra paranemisse.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Majanduslik olukord riigis	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	50	6	36	7
Uued liikmesriigid (10)	20	36	38	6
Vanad liikmesriigid (15)	20	35	40	5
EL-25	20	35	40	5

Leibkonna majanduslik olukord	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	45	6	45	4
Uued liikmesriigid (10)	23	24	51	2
Vanad liikmesriigid (15)	24	18	55	2
EL-25	24	19	55	2

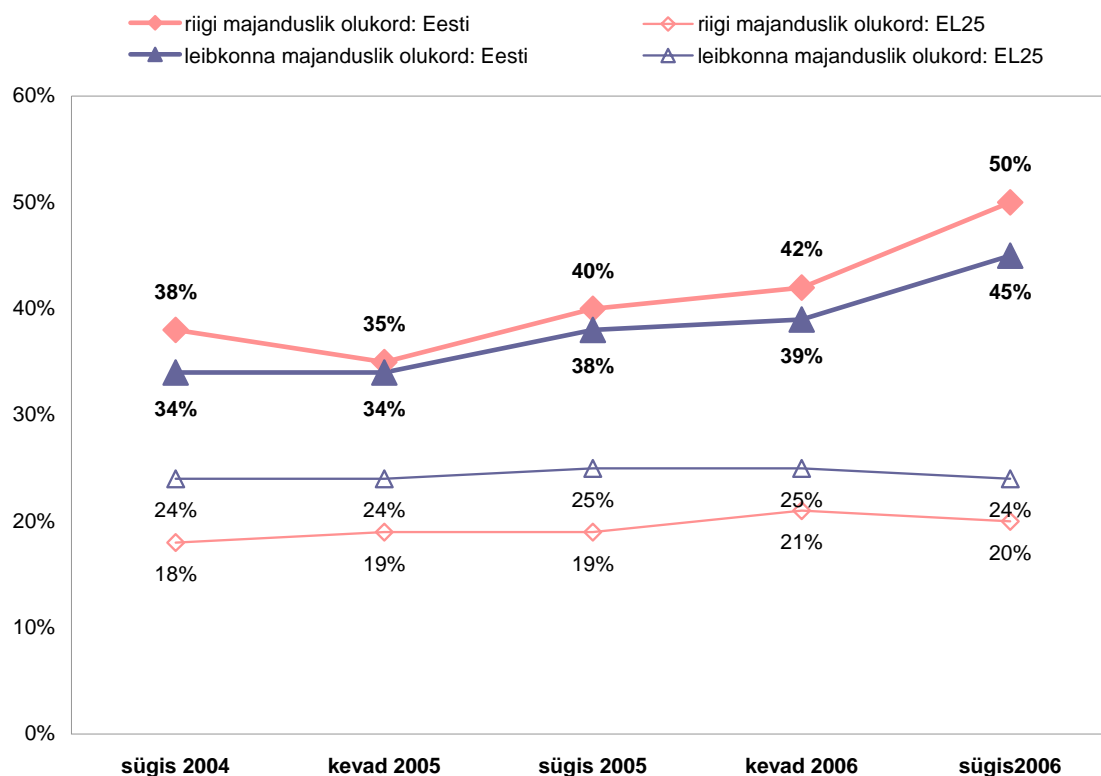
Mis puudutab leibkonna majanduslikku olukorda, siis käsikäes usuga riigi majanduse heasse käekäiku on lisandunud neid inimesi, kes usuvad paranevat ka oma pere majanduslikku olukorda. Selle näitaja poolest on Eesti Euroopa Liidus esikohal, järgnevad lätlased (40%) ja leedulased (39%). Olukorra paranemisse uskujaid on siiski võrdselt inimestega, kes arvavad, et nende pere finantsseis jääb endiseks.

Euroopa Liidus tervikuna usub vaid iga neljas inimene, et tema leibkonnal läheb järgneva aasta jooksul senisest paremini. Enamus elanikest leiavad, et lähiaasta muudatusi kaasa ei too ning umbes viiendik muretseb, et olukord leibkonnas võib muutuda halvemaks.

QA4. Lootused seoses eelseisva 12 kuuga

... riigi majanduslikku olukorda arvestades: läheb paremaks

... teie leibkonna majanduslikku olukorda arvestades: läheb paremaks

- Isiklikus tööelus usuvad pooled kodanikest *status quo*-sse -

Nagu eespool mainitud, kiidavad tööhõive olukorra riigis kiidavad heaks üle poole kodanikest. Pisut alla poole usub, et see paraneb veelgi ning pisut üle kolmandiku, et see jääb lähiaasta jooksul endiseks. Euroopas tervikuna on peaaegu võrdselt neid, kes prognoosivad stabiilsust ja kes kardavad olukorra halvenemist. Kõige positiivsemalt on tööturu arengute suhtes meelestatud hollandlased (68% usuvad olukorra paranemisse), samuti leedukad (53%) ja rootslased (46%). Olukorra halvenemist kardavad ungarlased (61%), Küprose elanikud (55%), kreeklased (55%) ja portugallased (52%).

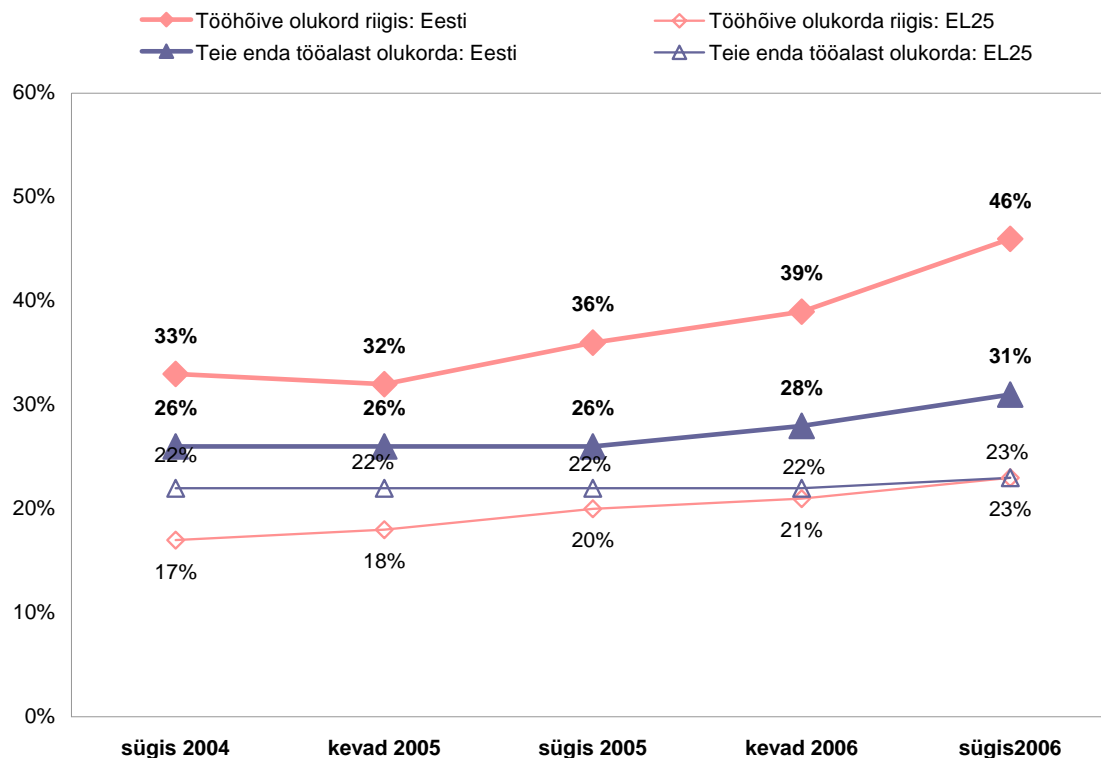
Oma isikliku tööalase olukorra puhul usuvad ligi pooled kodanikest, et lähiaasta muudatusi kaasa ei too. Selline olukord, kus usutakse tööturu olukorra paranemisse üldiselt, ent mitte enda isikliku tööalase olukorra muutumisse, on domineerinud viimase paar aasta jooksul. Kolmandik kodanikest usuvad tulevikus oma tööolukorra paranemisse. Selle poolest kuulub Eesti koos Leedu, Suurbritannia, Läti, Hispaania ja Iirimaa Euroopas antud aspektis kõige positiivsemate riikide hulka.

QA4. Millised on Teie lootused seoses eeloleva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab...?

Tööhõive riigis	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	46	8	35	11
Uued liikmesriigid (10)	24	32	38	6
Vanad liikmesriigid (15)	23	35	37	5
EL-25	23	34	38	5

Isiklik tööalane olukord	Parem	Halvem	Sama	Ei tea
Eesti	31	4	47	18
Uued liikmesriigid (10)	17	12	60	11
Vanad liikmesriigid (15)	24	8	61	7
EL-25	23	9	60	8

QA4. Millised on Teie lootused seoses eelseisva 12 kuuga?
 ... tööhõive olukord riigis: läheb paremaks
 ... teie enda tööalast olukorda: läheb paremaks

1.3 Hinnangud Eesti ja Euroopa Liidu arengusuundadele

- Ligi kolmandik kodanikest on Eesti arengu osas kõhkleva seisukohal -

Kui kasvav osa Eesti kodanikest on oma eluga tervikuna rahul ning paljud on oma elujärje, majanduse ja tööhõive arengu osas positiivselt meelestatud, siis tervikuna on vaid 53% neist veendunud, et asjad liiguvad Eestis üldiselt õiges suunas. Euroopa Liidu arengu õiguses on kindlad 49% kodanikest. Antud küsimus on kindlasti laiem, kui vaid majandusarengut ning üldise heaolu kasvu puudutav.

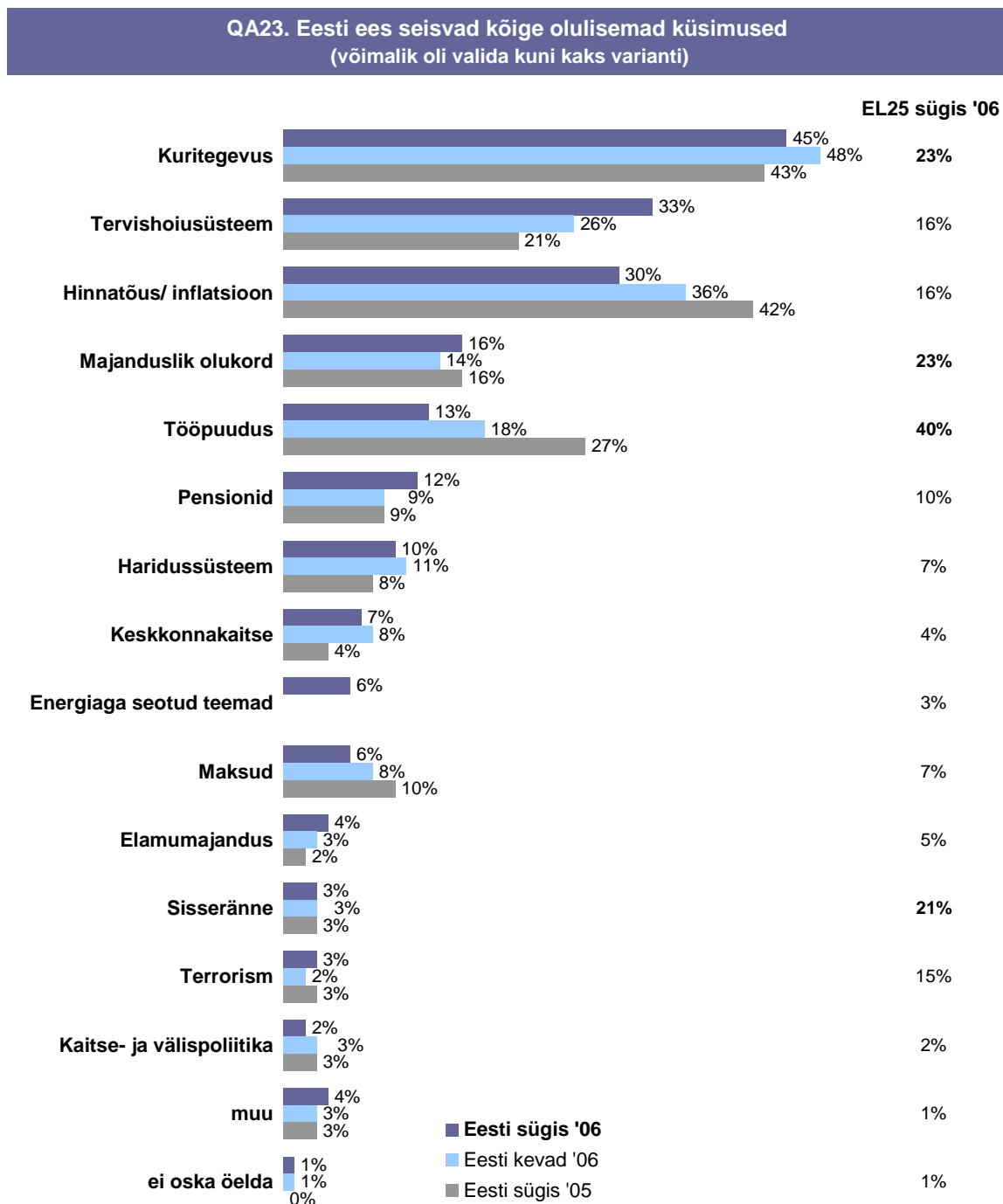
Ligi kolmandik kodanikest on riigis toimuvate arengute osas kõhkleva seisukohal: 22% leiavad, et asjad ei liigu ei õiges ega vales suunas ning 7% ei oska öelda, kummas suunas nad liiguvad. 18% on aga veendunud, et asjad liiguvad vales suunas. Viimaste hulgas on üsna võrdselt erinevas vanuses inimesi, enam madalama haridusrühma esindajaid (haridustee lõpp 15 aastaselt või nooremalt), maaelanikke, ent ka iseendale tööandjaid.

Euroopa Liidus tervikuna usuvad asju vales suunas minevat vaid kümnendik kodanikest. Nende seas on üsna võrdselt erinevas vanuses, erineva haridustaseme ja sotsiaalse positsiooni esindajaid. Samas ei oska 22% sellele, kuidas Euroopa Liit areneb, üldse hinnangut anda. 18% usuvad, et asjad ei liigu ei õiges ega ka vales suunas.

Võrreldes 2006. aasta varakevadel läbi viidud uuringuga pole olulisi muutusi kodanike hinnangutes Eesti ja Euroopa Liidu arengusuundadele toimunud.

1.4 Kõige olulisemad probleemid Eestis

Eestlastele murettekitavate probleemide esiviisikus esinevad samad probleemid, mis viimase paari aasta jooksul, küll aga on muutunud nende tõsiduseaste. Vaid kõige olulisem probleem - kuritegevus – püsib stabiilselt esikohal. Oluliselt on kahanenud nende inimeste osakaal, kellele valmistab muret hinnatõus (aastaga 42%-lt 30%-le) või tööpuudus (aastaga 27%-lt 13%-le). Samas leiab üha suurem hulk inimestest, et lahendamist vajaksid tervishoiusüsteemiga seotud küsimused (kasv aastaga 21%-lt 33%-le).

Esiviisikusse mahub ka mure majandusliku olukorra pärast, kuid seda mainivad vaid 16% kodanikest.

Võrdlus Euroopaga näitab, et tervikuna valmistavad Euroopas muret muud, omavahel ilmselt seotud probleemid. Kõige teravamalt tunnetavad kodanikud tööpuudust, millega seondub ka mure oma riigi majanduse, sissetuleku ja kuritegevuse üle. Tööpuudus valmistab ennekõike muret uutele liikmesriikidele (52%), vanades mainitakse seda pisut vähem (38%). Uutes liikmesriikides on teisel kohal majanduslikku olukorra küsimus (29%), vanades aga sissetuleku probleem (24%). Kolmandal kohal on uutes liikmesriikides tervishoiusüsteem (26%), vanades aga kuritegevus (24%). Hinnatõus paneb samuti enam muretsema uute liikmesriikide elanikke: seda mainis viiendik uute liikmesriikide kodanikest. Vanades liikmesriikides valmistab hinnatõus muret vaid 15%-le kodanikest.

1.5 Institutsioonide usaldusvärsus

- Audiovisuaalne meedia ning kaitseväge on oma usaldusvärsuse säilitanud -

Institutsioonide usaldusvärsuse mõõtmine on klassikaline viis kaardistamiseks seda, kuivõrd usutavad ja tõsiseltvõetavad on erinevad ühiskondlikud organisatsioonid oma sõnades ja tegudes.

Eestis kuulub usaldusväärseimate institutsioonide esikolmikusse stabiilselt kaks meediainstitutsiooni: televisioon, mida usaldavad kolm neljandikku kodanikest ning raadio, mida usaldavad 71%. Televisiooniga praktiliselt võrdväärne on ka kaitseväge usaldusnivoo (74%). Kõigi nende institutsioonide usaldusvärsus pole viimase aasta jooksul muutunud. Euroopas tervikuna on usaldatuimad õiguskaitse- ja julgeolekuga tegelevad institutsioonid: sõjavägi (69%) ning politsei (64%). Ka Euroopas on kolmandal kohal raadio (63%). Televisiooni seevastu usaldavad napilt üle poole Euroopa Liidu kodanikest tervikuna. Eestlastega sarnaselt on usaldus televisiooni suhtes kõrge Taanis, Tšehhis, Soomes ja Leedus (kõigis üle 70%).

Kui kahest usaldatuimast institutsioonist kaks on seotud meediaga, siis ülejäänud meedia - trükiajakirjandus ning internet - pälvivad oluliselt vähem usaldust. Trükiajakirjandust usaldavad pisut alla poole kodanikest (48%), samal tasemel on trükimeedia usaldusvärsus ka Euroopas tervikuna.

Interneti usaldatakse veelgi vähem: vastavalt usaldavad seda 42% eestimaalastest ja 34% eurooplastest tervikuna. Enam usaldavad interneti noored, 15-24 aastastest usaldavad 65%, 25-39 aastastest 61%, 40-54 aastastest 41% ning vanematest vaid 16%. Üle 54 aastastest ei oska 77% interneti usaldusvärsust hinnata, noorimast vanuserühmast aga vaid 7%.

Riiklikest poliitilistest institutsioonidest usaldavad kodanikud enim valitsust (53%). Võrreldes 2006. aasta kevadega pole valitsuse usaldusvärsus muutunud. Eurooplastest tervikuna usaldavad oma riigi valitsust vaid 30% ning tervikuna on täidesaatva võimu usaldusvärsus langenud 5% võrra. Kõige enam usaldavad valitsust soomlased (64%) ning Luksemburgi elanikud (62%). Kõige vähem usaldavad valitsust poolakad (15%), samuti ungarlased (23%) (usaldus on Ungaris langenud kaks korda), aga ka britid (24%), prantslased (24%) ja leedulased (25%).

Riigikogu usaldavad, nagu ka kevadel, 41% kodanikest ning erakondade usaldusvärsus on tavapäraselt madal: 16%. Kui erakondi usaldavad ka eurooplastest tervikuna vähe, siis parlamenti usaldavad eestlased eurooplastest tervikuna enam: Euroopa Liidus usaldavad seadusandlikku võimu 33% (usaldusvärsus on võrreldes kevadega langenud 5% võrra). Kõige enam usaldavad oma riigi parlamenti taanlased (72%), aga ka soomlased (65%) ja rootslased (61%), kõige vähem poolakad (11%), leedulased (16%) ja tšehhid (19%).

Kohtuvõimu ja õigussüsteemi tervikuna usaldavad pooled kodanikest, mida on pisut enam kui Euroopa Liidus tervikuna.

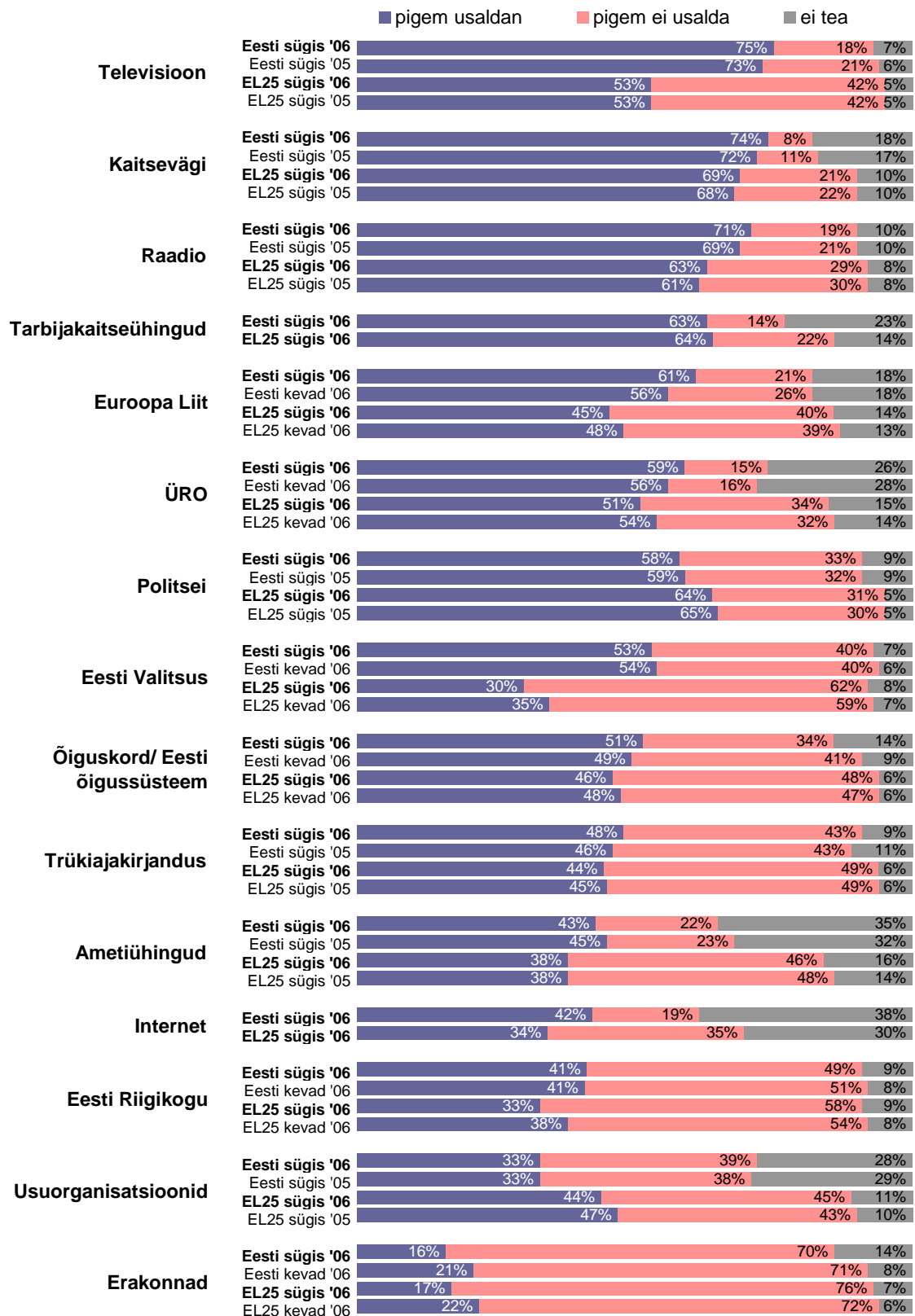
Rahvusvahelistest organisatsioonidest mõõtis uuring Euroopa Liidu ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni usaldusväarsust. Euroopa Liit on Eesti kodanike silmis muutunud üha usaldusväärsemaks: Kui 2005 aasta kevadel usaldas seda 52%, siis 2006. aasta sügiseks on usaldus tõusnud 61%-ni. Euroopa Liidu toetusseire näitab, et kasvanud on ka elanike toetus Eesti kuulumisele Euroopa Liitu⁴.

ÜRO-d usaldab 59% kodanikest.

Kõige vähem oskavad kodanikud midagi arvata interneti, ametiühingute, ÜRO ja usuorganisatsioonide, aga ka tarbijakaitseorganisatsioonide usaldusväarsusest.

⁴ Uuringut viib Riigikantselei tellimusel läbi TNS Emor.

QA6. Institutsioonide usaldusväärsus

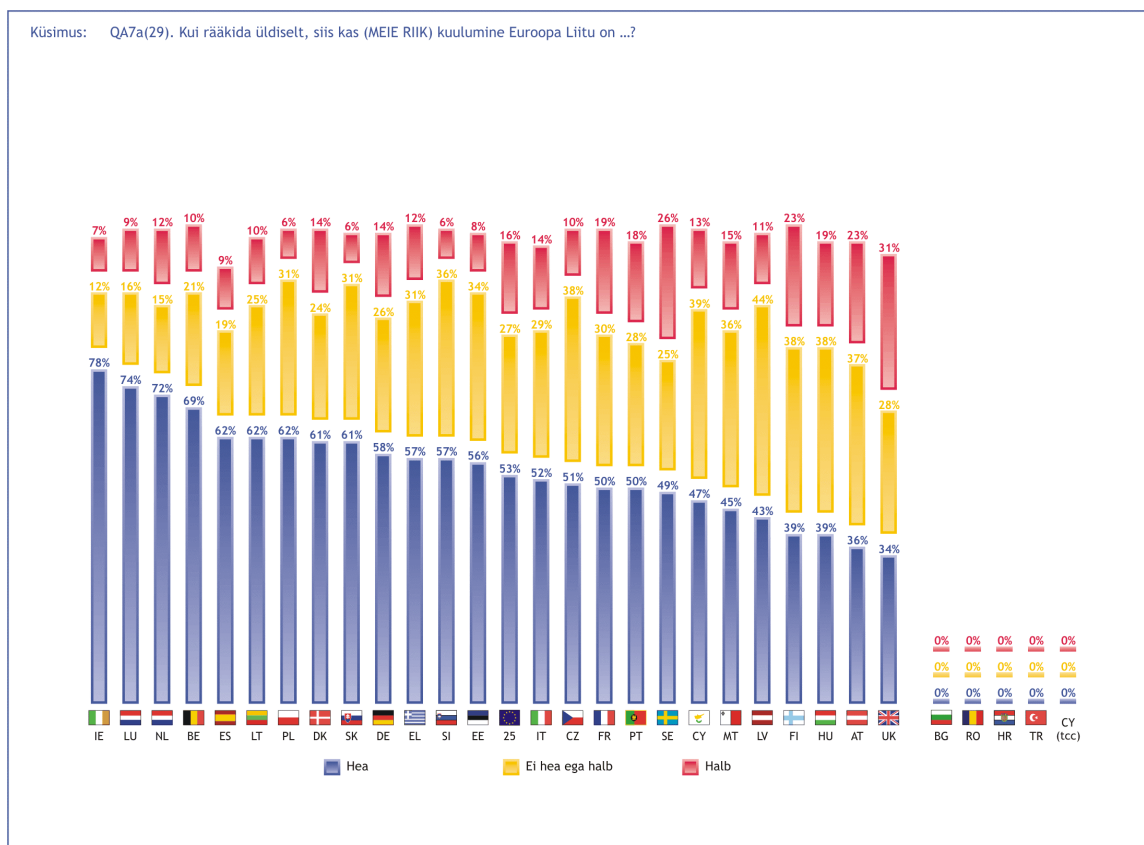

1.6 Üldised hoiakud Euroopa Liidu suhtes: toetus, kasu ja roll maailmas

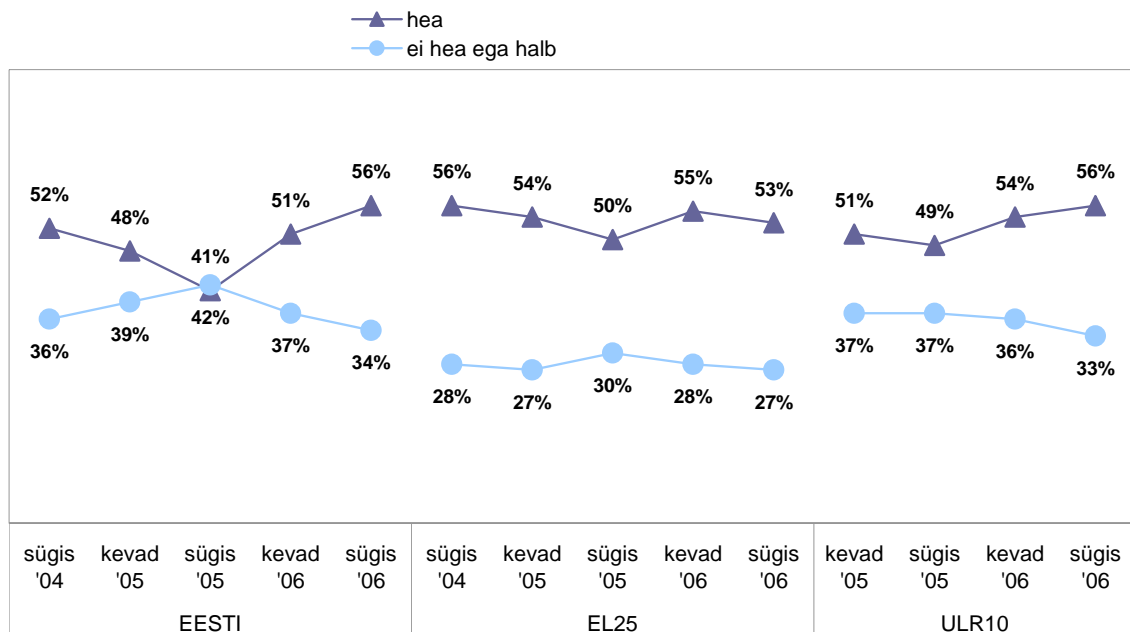
- Toetus Euroopa Liidule kasvab taas -

Nende inimeste osakaal, kes peavad Eesti kuulumist Euroopa Liitu heaks, on viimase aasta jooksul oluliselt kasvanud, ületades ka vahetut liitumisjärgset 52%-list toetust. Kui 2005 aastal tõusis kõhklejate osakaal võrdseks nendega, kes kindlalt liikmeksoleku poolt olid (vastavalt 42% ja 41%), siis praeguseks ületab kindel toetajaskond Euroopa Liidu keskmist taset. Positiivselt võib vaadelda ka neid, kes on üsna neutraalsel seisukohal, kindlat vastasust on väga vähe.

Ka uutes liikmesriikides tervikuna vaatlevad 56% kodanikest liitu kuulumist positiivselt. Selline toetusmäär on saavutatud viimase aasta kasvu läbi. Vanades liikmesriikides peavad liitu kuulumist heaks 52% kodanikest ning ei heaks ega halvaks 26%. Kõige tugevam on toetus Iirimaa, Luksemburgis ja Hollandis, kus ligi kolm neljandikku kodanikest kiidavad liikmelisuse heaks. Kõige madalam on toetus endiselt Suurbritannias ja Austrias.

QA7a. Hinnang Eesti (oma riigi) kuulumisele Euroopa Liitu 2004-2006

- Üha suurem hulk kodanikest teadvustab Euroopa Liidust saadavat kasu -

Kui 2005 aasta kevadel möönis Euroopa Liidust saadavat kasu 56% kodanikest, siis sügisel 2005 juba 66% ning praegu tunnistavad seda 72% kodanikest. Selles osas sarnaneb Eesti Sloveenia ja Slovakkia, aga ka Poola, Kreeka ja Taaniga. Enim tunnistavad liidust tõusvaid kasusid Leedu ja Iirimaa. Uutes liikmesriikides tervikuna tunnevad 67% kodanikest, et nende koduriik on liikmeksõlekust kasu saanud, vanemates liikmesriikides 52%.

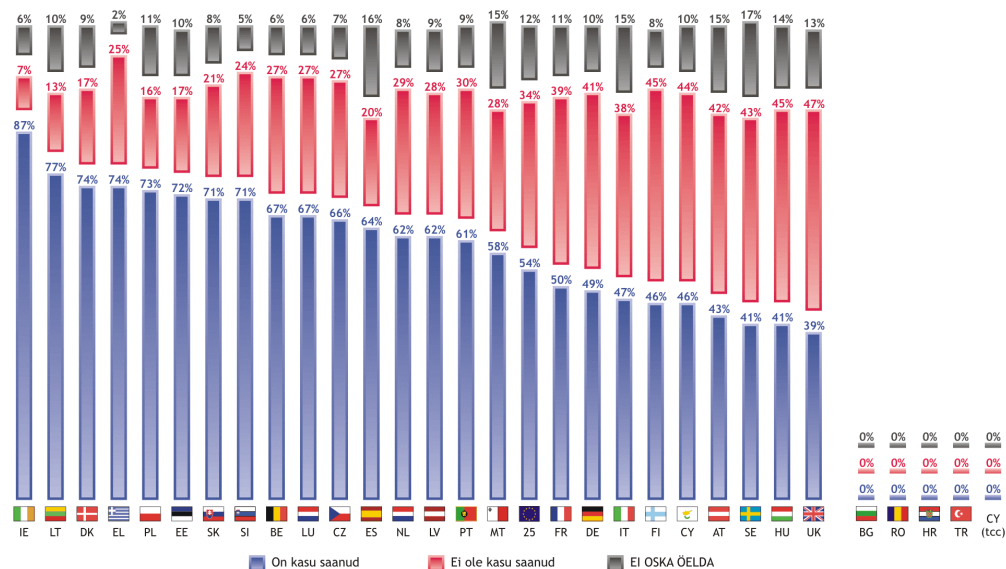
Eestis on Euroopa Liidust enam kasu saanud mehed: 78% meestest võrreldes 68% naistest. Naiste hulgas on võrreldes meestega rohkem kui kaks korda enam neid, kes ei oska hinnata, kas Eesti on liidust kasu saanud või mitte (14%).

Vanuserühmade puhul jookseb piir 40 eluaastast, neist nooremate hulgas väidavad 77-78%, et Eesti on liitumisest kasu saanud, vanemate hulgas aga 67-69%.

Mida harituma inimesega on tegemist, seda suurema tõenäosusega hindab ta Euroopa Liitu kasulikuks: alates 56%-ga madalama haridusrühma puhul kuni 79%-ni kõrgema rühma puhul.

Sotsiaalse positsiooni lõikes on tajuvad kasu saamist keskmisest enam iseendale tööandjad, juhtivatel positsioonidel töötajad ning õpilased/üliõpilased; oluliselt vähem aga töölised ja majanduslikult mitteaktiivsed inimesed.

Küsimus: QA8a(30). Kõike arvesse võttes, kas Teie arvates on (MEIE RIIK) Euroopa Liidu liikmeks olekust kasu saanud või mitte?

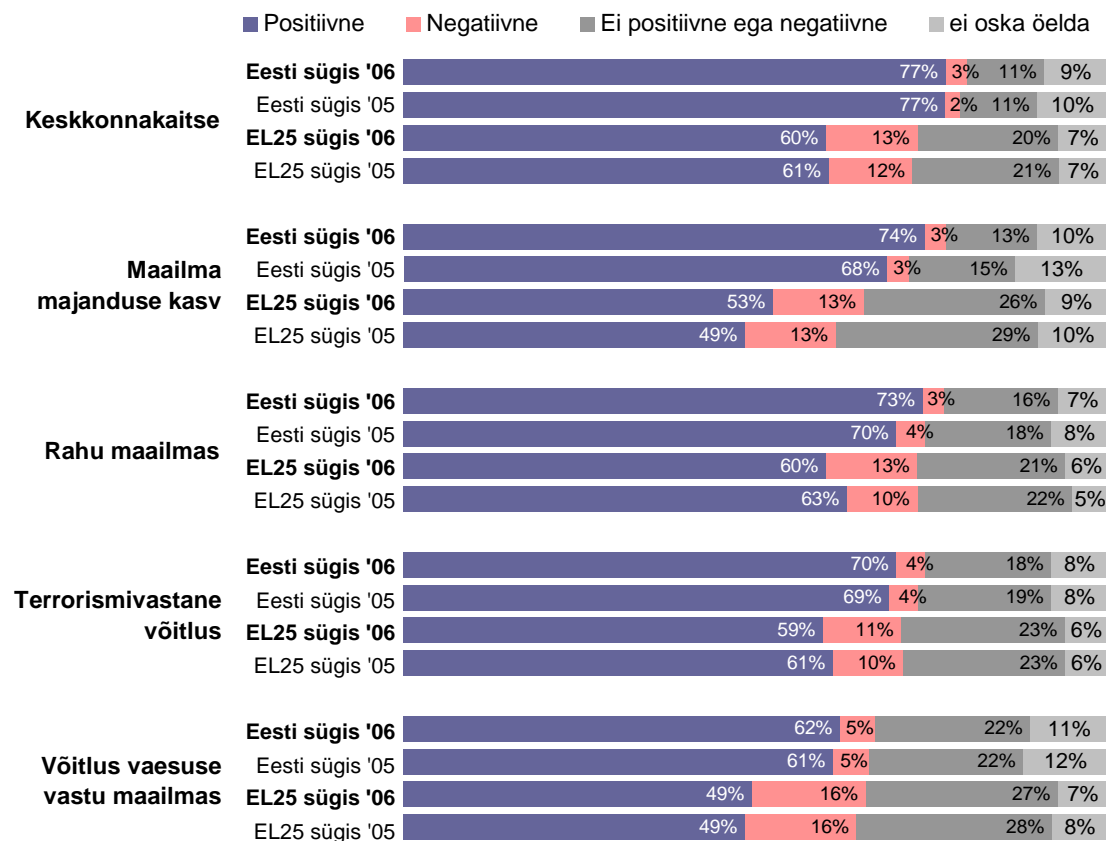

- Kodanike jaoks mängib EL maailmas positiivset rolli erinevates valdkondades -

Uuringus mõõdeti Euroopa Liidu tajutavat rolli maailmas viie valdkonna lõikes. Suurem osa kodanikest peavad Euroopa Liidu tegevust positiivseks neist kõigis. Enim leiavad kodanikud, et Euroopa Liidu mõju on positiivne keskkonnakaitstes. Üle 2/3 kodanikest peavad Euroopa Liidu tegevust positiivseks ka maailma majanduse kasvus, rahu tagamisel maailmas ning terrorismivastases võitluses. Pisut väiksem osa kodanikest leiavad, et EL suudab maailmas edukalt võidelda vaesusega.

Euroopa Liidus tervikuna usutakse Euroopa Liidu positiivsesse tegevusse nendes valdkondades vähem kui Eestis, kuigi pingerida on üldiselt samasugune. Pigem on liidus tervikuna enam neid inimesi, kes usuvad, et EL-i roll ei ole ei positiivne ega ka negatiivne.

QA29b. Euroopa Liidu roll maailmas

2. Majandus ja tööhõive

Euroopa Liit on alguse saanud eesmärgist integreerida Euroopat majanduslikult. Ühisturu loomine, mis sai alguse juba eelmise sajandi keskpaigas, on olnud pikaajaline protsess, mis pole lõpule jõudnud ka tänaseks päevaks. Endiselt parandatakse tingimusi inimeste, kaupade ja teenuste vabaks liikumiseks liidu siseselt. Antud peatükk keskendub sellele, kuivõrd elanikud tunnetavad Euroopa Liidu, ühisturu ja laiemalt üleilmastumise mõjusid.

2.1 Euroopa Liidu mõju Eesti majandusele, tööhõivele, põllumajandusele ja elatustasemele

- Enamik kodanikest peavad EL mõju majandusele ja tööhõivele positiivseks -

Eesti majanduse head olukorda seostavad eestlased ka Euroopa Liidu hea mõjuga: 81% neist leiavad, et Euroopa Liidul on selles kanda oma positiivne roll. Samas nõustusid vaid 15%, et EL on avaldanud väga head mõju.

Tervikuna on uued liikmesriigid selles küsimuses positiivsemalt meelesstatud kui vanemad: 70% uute ja 53% vanade liikmesriikide kodanikest peavad liidu mõju oma riigi majandusele heaks. Eestlastest enam tunnistavad positiivset mõju oma riigi majandusele iirlased (89%). Negatiivseks peavad Euroopa Liidu rolli selles küsimuses portugallased, ungarlased, prantslased, itaallased ja Küprose elanikud. Leedulastest tunnistavad 76%, et Euroopa Liit on Leedu majanduselule kaasa aidanud, lätlastest arvavad seda aga vaid 55%.

Kolm neljandikku kodanikest tunnistavad Euroopa Liidu head mõju Eesti elatusasemele. Seda möönavad eelkõike nooremad (82% 15-24 aastastest, kuid vaid 67% üle 54 aastastest) ning paremini haritud inimesed. Viimase aasta jooksul on üha rohkem eestlasi Euroopa rolli Eesti elatusaseme tõusus tunnistama hakanud: lisandunud on ligi viiendik kodanikest.

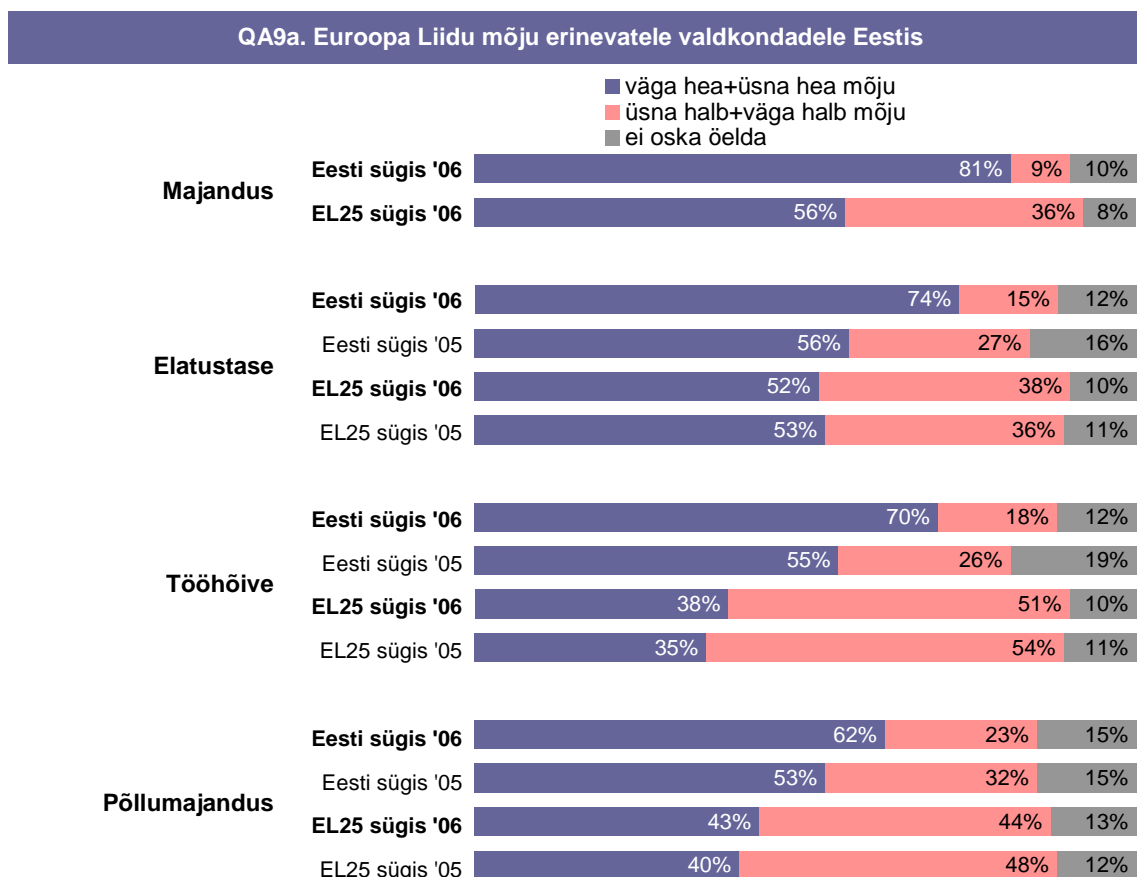
Euroopa Liidus tervikuna ollakse EL-i positiivses mõjus elatusasemele skeptilisemad, vaid pooled elanikest leiavad, et see on olnud positiivne. Jällegi on uued liikmesriigid positiivsemad kui vanemad: vastavalt leiavad 60% uute ja 51% vanade liikmesriikide kodanikest, et Euroopa Liit on nende riigi elatustaset tõstnud.

Tööhõive puhul on käärid Eesti kodanike ja Euroopa tervikarvamuse vahel veel suuremad, eestlastest leiavad 70%, et liidu mõju tööhõivele on olnud positiivne. Ka selles küsimuses on positiivselt meelesstatud kodanike võrreldes aasta taguse ajaga oluliselt lisandunud.

Euroopa Liidus tervikuna näevad liidust tööhõivele kasu vaid 38% kodanikest. 52% uute ja vaid 35% vanade liikmesriikide kodanikest. Eestlastega võrdselt näevad tööhõivele kasu taanlased ja leedulased. Kõige positiivsemad on Euroopas selles küsimuses iirlased (81%). Kõige vähem näevad tööhõivele kasu sakslased ja prantslased (vaid veerand elanikkonnast).

Võrreldes eelnimetatud valdkondadega on põllumajanduse puhul Eestis kõige enam neid, kes tajuvad ka Euroopa Liidu negatiivset mõju: 23%. Positiivseks peab liidu rolli selles 62%. Ka siin on aastaga toimunud oluline muudatus: neid, kes leiavad, et Euroopa Liit on Eesti põllumajandust edendanud, on lisandunud 10% võrra.

Uutest liikmesriikidest tunnistavad liidu positiivset mõju põllumajandusele 59% ning vanadest 40%.

2.2 Ühisturu ja üleilmastumise mõjud majandusele ja tööhõivele

- Ühisturu positiivset mõju tunnistavad ennekõike uued liikmesriigid -

Neist kümnest liikmesriigist, kus kodanikud enim ühisturu positiivset mõju tajuvad, on kuus just uued liikmesriigid (uutes liikmesriikides tervikuna 74% kodanikest). Kõige rohkem tunnistavad ühisturu mõjusid poolakad ja sloveenid.

Eestlastest leiavad umbes kolm neljandikku, et ühisturu tekitatud konkurents teenindussektoris on positiivne. Ühisturu head mõju tunnetab kasvav hulk inimesi: võrreldes aasta taguse ajaga on nende osakaal kasvanud 6% võrra.

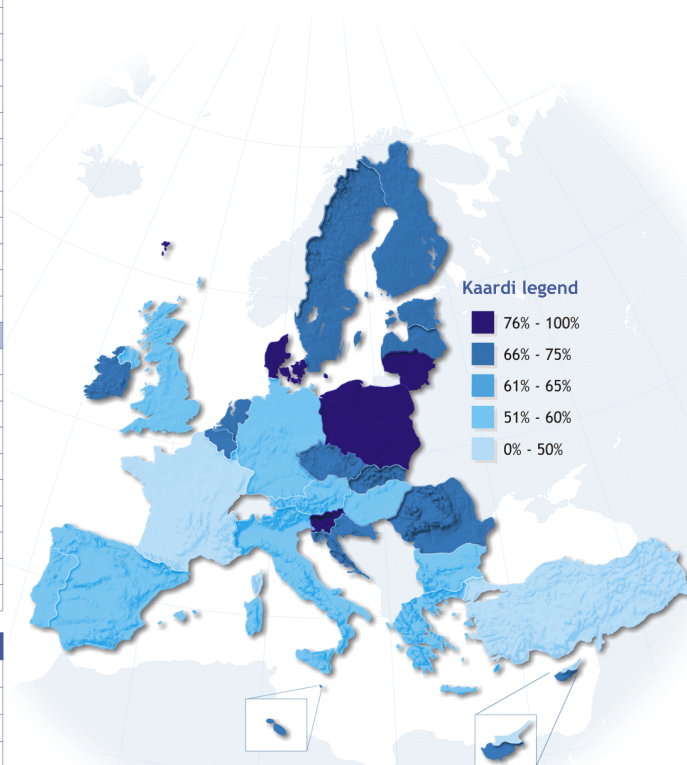
Kõige vähem tajuvad ühisturust tekkinud konkurentsi positiivseid tagajärgi prantslased ja ungarlased.

Sotsiaaldemograafiliste näitajate lõikes kordub sama muster, mis iseloomustab kogu Euroopa Liidu temaatikat: nooremad, haritumad ning kõrgema sotsiaalse positsiooni esindajad (ettevõtjad, juhid, valgekraed) leiavad sagedamini, et ühisturg on teenusteturu konkurentsi tõstes andnud häid tulemusi.

Küsimus: QA40. Ühtne turg suurendas konkurentsi mitmetes valdkondades, nagu näiteks transport, telekommunikatsiooniteenused, panga- ja kindlustusteenused. Kas üldiselt on selle mõju Teie arvates...?

Vastused: Väga positiivne + Üsna positiivne

Tulemused riigiti	
Poola	81%
Sloveenia	80%
Taani	78%
Leedu	76%
Slovakkia	75%
Läti	74%
Iirimaa	73%
Holland	73%
Eesti	73%
Rootsi	72%
Soome	71%
Küpros*	70%
Belgia	69%
Tšehhi Vabariik	69%
Malta	66%
EUROOPA LIIT (25)	61%
Itaalia	60%
Kreeka	59%
Saksamaa	58%
Luksemburg	58%
Austria	57%
Portugal	57%
Hispaania	56%
Ühendkuningriik	56%
Ungari	53%
Prantsusmaa	49%
* CY(tcc) = 47%	
Muu riik	
Horvaatia	68%
Rumeenia	66%
Bulgaaria	55%
Türgi	45%

- Ühisturg on oluliselt tugevdanud Eesti firmade rahvusvahelist konkurentsivõimet -

Nii leiab 78% Eesti kodanikest, mis viib Eesti Euroopa Liidu riikide etteotsa. Samasuguseks peavad konkurentsivõime võrreldes 10 aasta taguse ajaga 8% ning halvemaks vaid 3%. Eestile järgnevad Leedu (konkurentsivõime parem: 68%) ja Taani (67%).

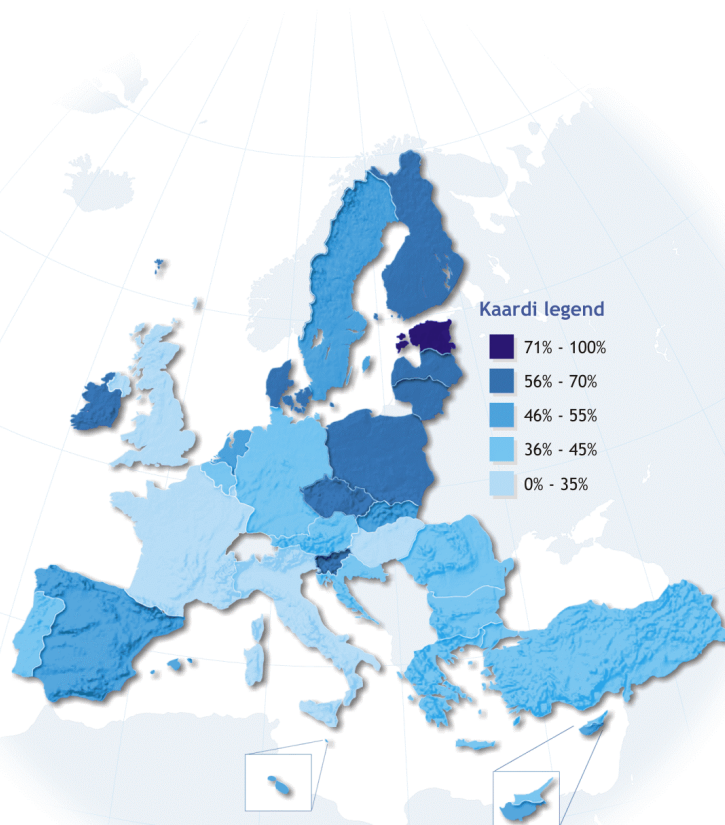
Kõige vähem näevad ühisturust firmade konkurentsivõimele kasu Prantsusmaa ja Ungari. Prantslastest leiavad kolmandik, et konkurentsivõime pole muutunud ja kolmandik, et see on halvenenud. Ungarlaste meelest on Ungari firmade rahvusvaheline konkurentsivõime kahanenud.

Üldiselt näevad uued liikmesriigid oma riigi ettevõtetele ühisturust enam kasu kui vanemad. Teisalt on uute liikmesriikide seas palju neid, kelle turumajanduse kogemus oli kümne aasta eest veel väike ning ettevõtete konkurentsivõime seetõttu paratamatult viletsam.

Küsimus: QA41. Kas Teie arvates on võrreldes kümne aasta tagase ajaga (RIIK) firmade rahvusvaheline konkurentsivõime praegu tänu ühisturule parem, halvem või sama?

Vastused: Parem

Tulemused riigiti	
	Eesti 78%
	Leedu 68%
	Taani 67%
	Iirimaa 64%
	Läti 64%
	Poola 63%
	Sloveenia 63%
	Soome 59%
	Tšehhi Vabariik 57%
	Hispaania 54%
	Slovakkia 53%
	Holland 51%
	Rootsi 50%
	Malta 50%
	Küpros* 47%
	Austria 45%
	EUROOPA LIIT (25) 42%
	Saksamaa 42%
	Belgia 40%
	Kreeka 40%
	Portugal 37%
	Ühendkuningriik 34%
	Itaalia 32%
	Luksemburg 32%
	Ungari 29%
	Prantsusmaa 26%
* CY(tcc) = 38%	
Muu riik	
	Bulgaaria 43%
	Türgi 42%
	Rumeenia 41%
	Horvaatia 38%

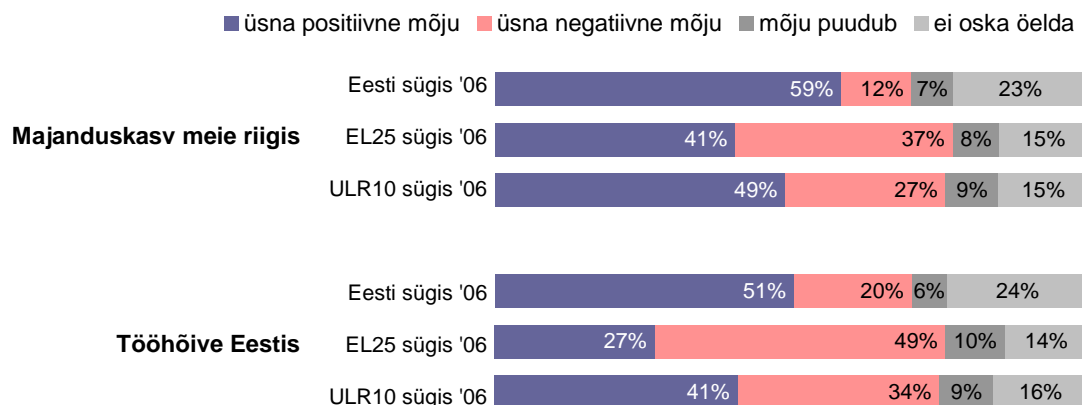

- Eestimaalased näevad üleilmastumises pigem võimalusi kui ohte -

59% kodanikest usuvad, et üleilmastumine mõjub majanduskasvule Eestis positiivselt ning 51% leiavad, et sellel on hea mõju tööhõivele. Veerand elanikest ei oska üleilmastumise mõju hinnata, samas on vähe neid, kes peavad selle mõju otseselt negatiivseks. Küllaltki palju on neid inimesi, kes ei tea, mida globaliseerumine endast kujutab.

Eurooplased tervikuna, sealhulgas ka uute liikmesriikide elanikud, suhtuvad globaliseerumise mõjudesse, eriti seoses tööhõivega, oluliselt ettevaatlikumalt. 49% uute liikmesriikide ja 39% vanade liikmesriikide elanikest usuvad, et globaliseerumine mõjub majanduskasvule nende koduriigis positiivselt. Tööhõive puhul usuvad heasse mõjusse vastavalt 27% ja 24%.

QA44. Globaliseerumise mõju majandusele ja tööhõivele

Uuringus paluti valida, kumma väitega enam nõustutakse, kas: 'globaliseerumine tähendab häid võimalusi Eesti ettevõtetele tänu avanevatele turgudele' või 'globaliseerumine kujutab endast ohtu Eesti tööhõivele ja ettevõtetele'.

Eesti kodanikest nõustus 51% esimese ja 23% teise väitega ning 26% ei osanud kumbagi eelistada.

Euroopas tervikuna peegeldub mure tööhõive pärast ka valikus antud väidete vahel: 47% kodanikest leiavad, et üleilmastumine toob endaga pigem kaasa ohu nende koduriigi tööhõivele ja ettevõtetele. Uued liikmesriigid muretsesvad selle pärast mõnevõrra vähem kui vanemad liikmesriigid, mille kodanikest 43% näevad globaliseerumises ohtu ja 38% võimalusi.

Eesti lähinaabrite seisukohad erinevad: kui leedulased näevad üleilmastumises pigem ettevõtetele uusi võimalusi (46%) siis lätlased ohte (42%).

2.3 Euroopa majandus ja selle areng

- Eestimaalased peavad Euroopa majanduse olukorda sama heaks kui Eesti oma -

82% Eesti kodanikest leiavad, et Euroopa majandus on heas seisus ning 4% peavad selle olukorda halvaks. Selle näitaja poolest kuulub Eesti Euroopa majanduse suhtes positiivsemalt meelestatud riikide sekka. Kui Eesti majanduse osas on elanikud aasta jooksul oluliselt positiivsemaks muutunud, siis Euroopa majanduse suhtes pole arvamus muutunud. Samas, väga heaks peavad Euroopa majanduse olukorda vaid 8% kodanikest.

Uutest liikmesriikidest peavad Euroopa majanduse seisundit heaks 79% ning vanadest 54%. Mitmetes riikides, kus kodanikud hindavad oma riigi majanduslikku olukorda eriti kõrgelt, peetakse Euroopa majandust sageli üsna viletsal järjel olevaks. Selliseid hinnanguid annavad enamik Taani, Iirimaa, Hollandi, Rootsi, Austri ja Ühendkuningriigi elanikest.

Lisaks Eestile hindab vaid Belgia nii oma riigi kui ka Euroopa majandust võrdselt heas seisus olevaks: vastavalt peab oma riigi majandust heaks 68% ja Euroopa oma 67% Belgias elavatest Euroopa kodanikest.

Lätlased ja leedulased hindavad Euroopa majandust võrreldes oma riigi majandusega tunduvalt kõrgemalt. Vastavalt peavad Euroopa majandust heaks 81% leedulastest (Leedu majandust 49%) ning 80% lätlastest (Läti majandust 29%).

- Euroopa majandust edendaks eelkõige hariduse ja ametialase koolituse parandamine -

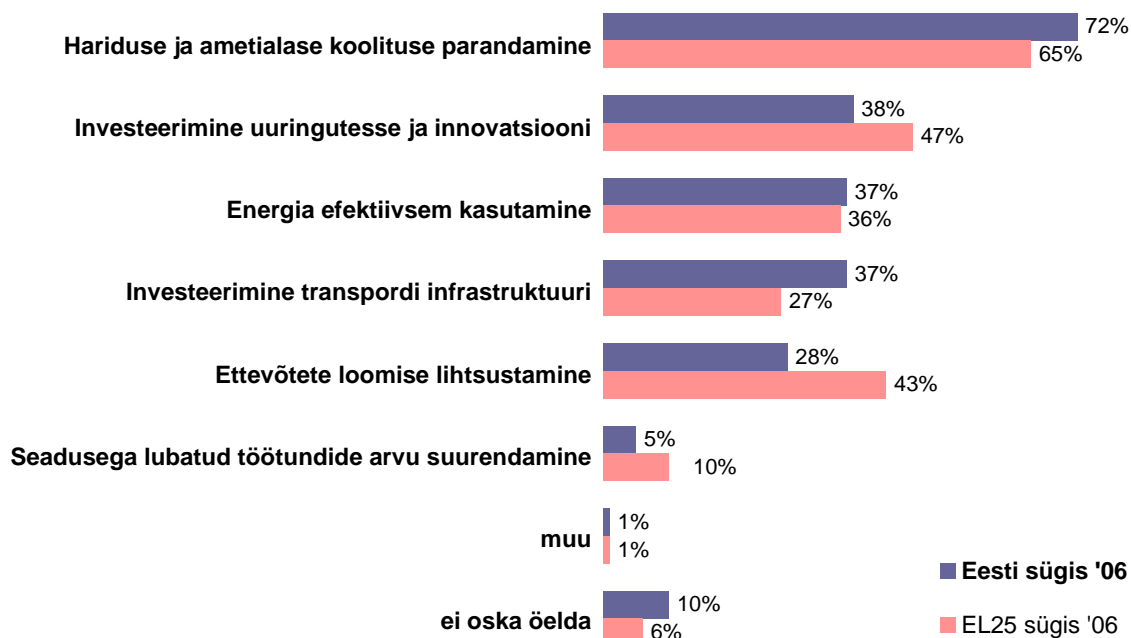
Haridusele ja koolitusele keskendumist hindavad Euroopa majanduse arengumootorina nii eestlased kui ka eurooplased tervikuna. Vähem individikeskseid lahendusi - investeerimist uuringutesse ja innovatsiooni, efektiivsemat energiakasutust, transpordi infrastruktuuri arendamist - nähakse Euroopa majanduse parandajatena oluliselt harvem.

Peamine erinevus eestimaalaste ja eurooplaste vahel tervikuna on see, et eurooplased peavad tunduvalt olulisemaks just ettevõtete loomise lihtsustamist. Selles, et eestlased antud abinõud väga oluliseks ei pea, võib ühest küljest näha eestlaste madalat ettevõtlushuvi, teisalt võidakse ettevõtte alustamist pidada juba praegu juba suhteliselt lihtsaks.

Võrreldes aasta taguse ajaga on eestlased hakanud oluliselt enam tähtsustama investeerimist transpordi infrastruktuuri (maanteed, raudteed jne): toimunud on kasv 29%-lt 37%-le.

Kõige vähem sooviksid inimesed majandussituatsiooni parandamiseks rohkem töötada. Keskmisest enam oleksid selle poolt aga prantslased (24%) ja portugallased (24%).

QA46. Euroopa majandust parandavad tegevused

3. Euroopa poliitiline ühendamine

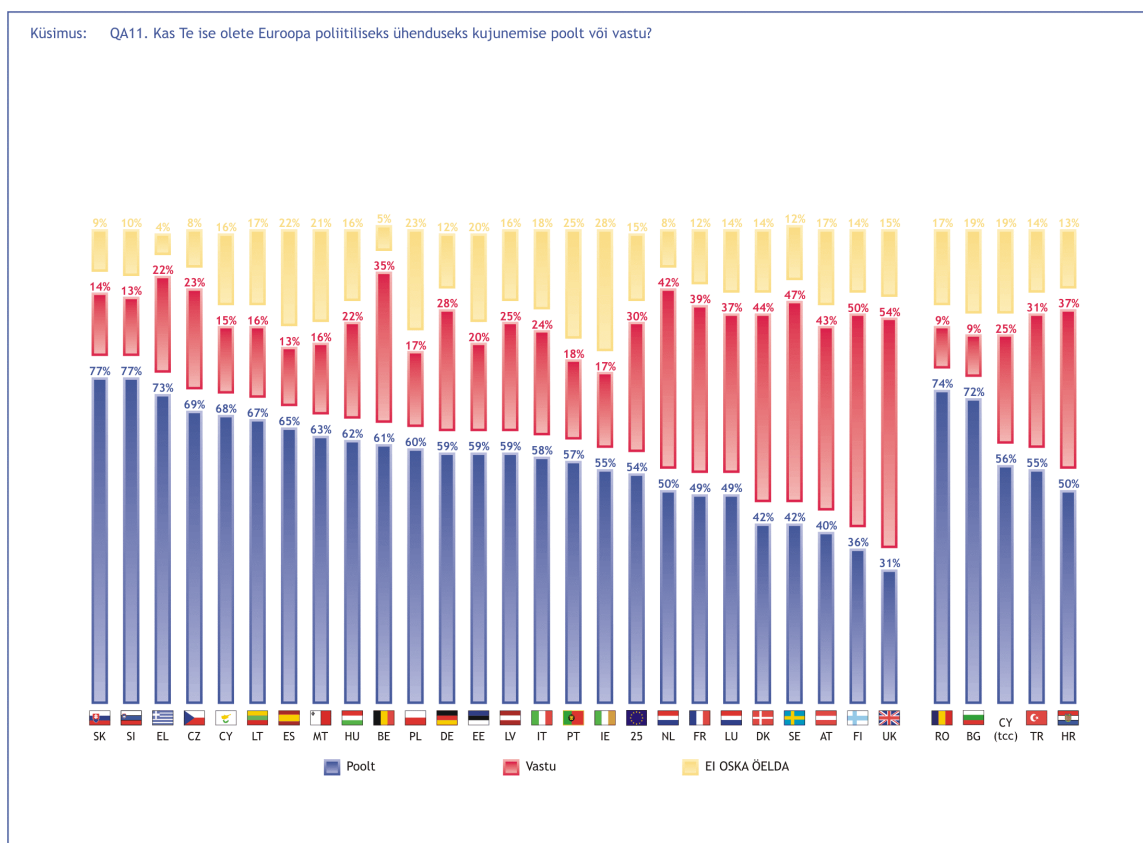
3.1 Toetus Euroopa Liidu poliitilisele ühendamisele

- Toetus Euroopa Liidu poliitilisele ühendamisele kasvab taas -

Toetus liidu poliitilisele ühendamisele, mis 2005. aasta sügiseks langes võrreldes 2004. aasta sügisega 62%-lt 53%-le (seotuna põhiseadusreferendumite läbikukkumisega Prantsusmaal ja Hollandis ning aruteludega Euroopa Liidu edasistest arengusuundadest) on nüüd taas tõusnud 59%-ni. Siiski puudub viiendikul kodanikest antud küsimuses seisukoht.

Eestiga võrdselt toetavad Euroopa Liidu kujunemist poliitiliseks ühenduseks Portugal, Itaalia, Läti, Saksamaa ja Belgia.

Toetus Euroopa Liidule kui poliitilisele ühendusele on tugevam uutes liikmesriikides, kus seda toetavad 64% elanikest; tugevaim on toetus Slovakkias ja Sloveenias. Vanades liikmesriikides toetavad ideed 52% kodanikest; kõige enam toetavad seda mõtet kreeklased ja hispaanlased, kõige vähem britid ja soomlased.

3.2 Otsuste tegemine Euroopa Liidus

- Otsused maksude, pensionite ja haridussüsteemi osas - peaksid jääma Eesti valitsuse langetada

Maksude, pensionite ja haridussüsteemi puhul leiavad vähemalt kaks kolmandikku kodanikkonnast, et nendes valdkondades peaks Eestis otsuseid vastu võtma vaid Eesti valitsus. Maksude ja pensionite osas on aastaga selle seisukoha toetajaid oluliselt juurde tulnud: vastavalt 10% maksude ja 9% pensionite puhul.

Üle poole elanikest toetavad ka tarbijakaitse, tööpuudusega võitlemise, tervishoiu ja sotsiaalse heaolu, sissetulekute ning põllumajanduse ja kalanduse jäämist Eesti valitsuse vastutusvaldkondadeks. Ka nendes valdkondades on võrreldes eelmise sügisega oluliselt (ligi kümnendiku võrra) lisandunud neid, kes nimetatud valdkondade puhul eeldavad, et otsuseid tuleks teha siseriiklikult.

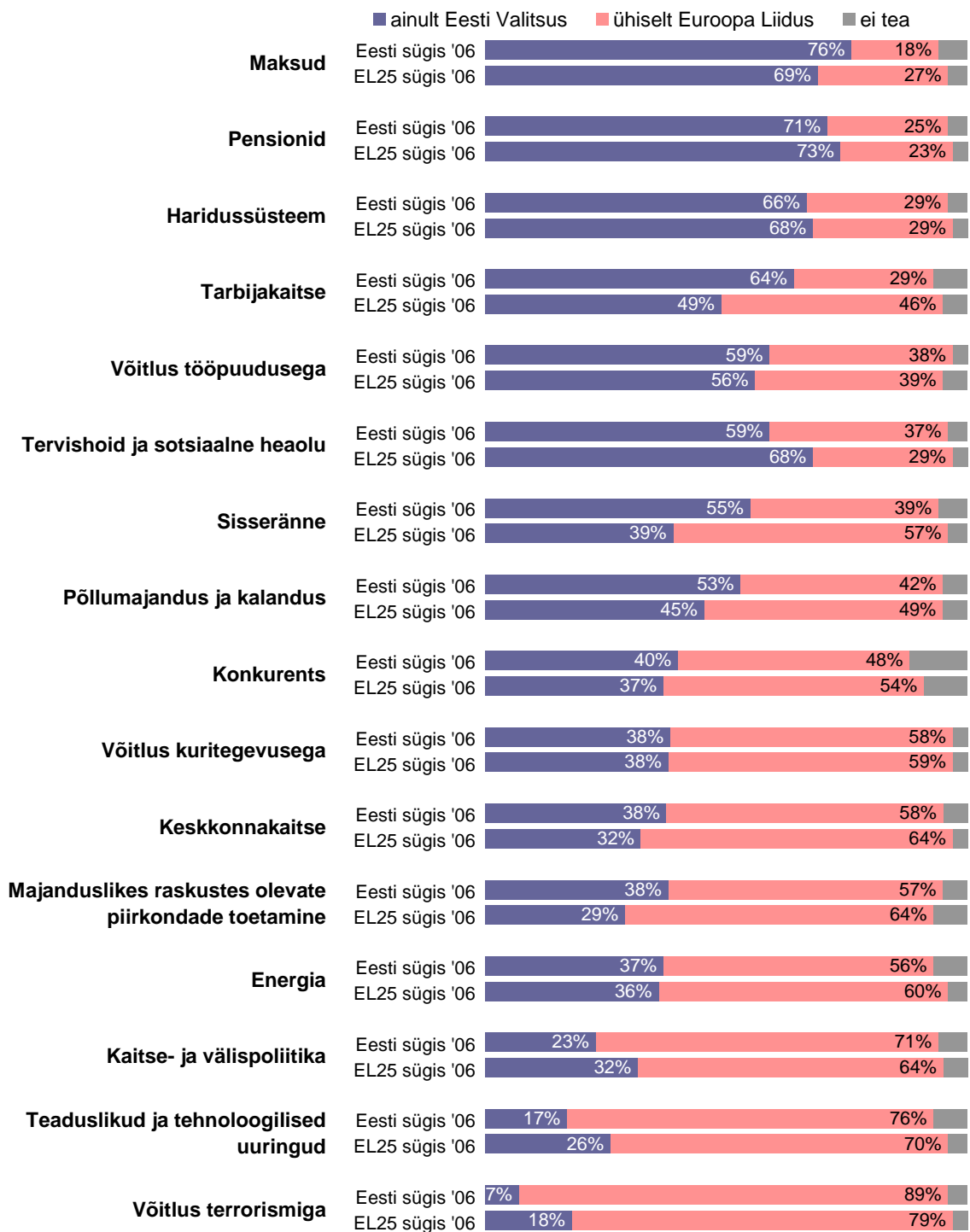
Ühiselt Euroopa Liidus tuleks kodanike arvates otsustada eelkõige terrorismiga võitlemise ning teaduslike ja tehnoloogiliste uuringute üle. Seda leiavad üle kolme neljandiku kodanikest.

Ka kaitse- ja välispoliitika, energiaküsimused, majanduslikes raskustes olevate piirkondade aitamine, keskkonnakaitse, võitlus kuritegevusega ning konkurents peaksid jääma terves Euroopa Liidus ühiselt kujundatavateks valdkondadeks.

Euroopa Liidus tervikuna soovitakse iga konkreetse riigi pädevuses kõige enam näha pensioniküsimusi, seejärel makse, haridussüsteemi ning tervishoidu ja sotsiaalset heaolu.

Euroopa keskmine nägemus sellest, milliste poliitikate üle tuleks otsustada ühiselt Euroopa Liidu tasandil, kattub üldjoontes eestimaalaste omaga. Üks olulisemaid erinevusi puudutab aga sissetulek, mille puhul 55% eestlastest leiavad, et see peaks olema Eesti valitsuse pädevuses, samas kui 57% eurooplaste arvates tuleks sellega tegeleda Euroopa Liidus ühiselt.

QA24. Otsustusvaldkondade jagunemine Eesti Valitsuse ja Euroopa Liidu vahel

3.3 Euroopa Liidu prioriteedid ja poliitikad

- Soovitavad Euroopa Liidu prioriteedid on saanud uue järjestuse -

Viimase paari aasta jooksul on kodanikud soovinud, et Euroopa Liit pööraks esmajärjekorras tähelepanu vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemisele. Ka 2006 aasta sügisel mainisid seda 53% kodanikest.

Teisele kohale on tõusnud veel pool aastat tagasi neljandal olnud rahu ja julgeoleku säilitamine Euroopas (39%).

Kolmandaks tuleks kodanike arvates tegeleda keskkonna kaitsmisega (28%).

Alles seejärel tuleb võitlus tööpuudusega, mis varasemalt asus olulisuselt teisel kohal: seda tähtsustavate inimeste osakaal on langenud 39%-lt 23%-le.

Viiendaks on langenud võitlus organiseeritud kuritegevuse ja narkokaubandusega (20%).

Euroopas tervikuna on prioriteedid pisut teistsuguses pingereas. Esmalt mainitakse vaesuse ja tõrjutusega (43%) ning tööpuudusega võitlemist (40%), seejärel rahu ja julgeoleku säilitamist Euroopas (29%), terrorismivastast võitlust (27%) ning viiendaks keskkonnakaitset (22%).

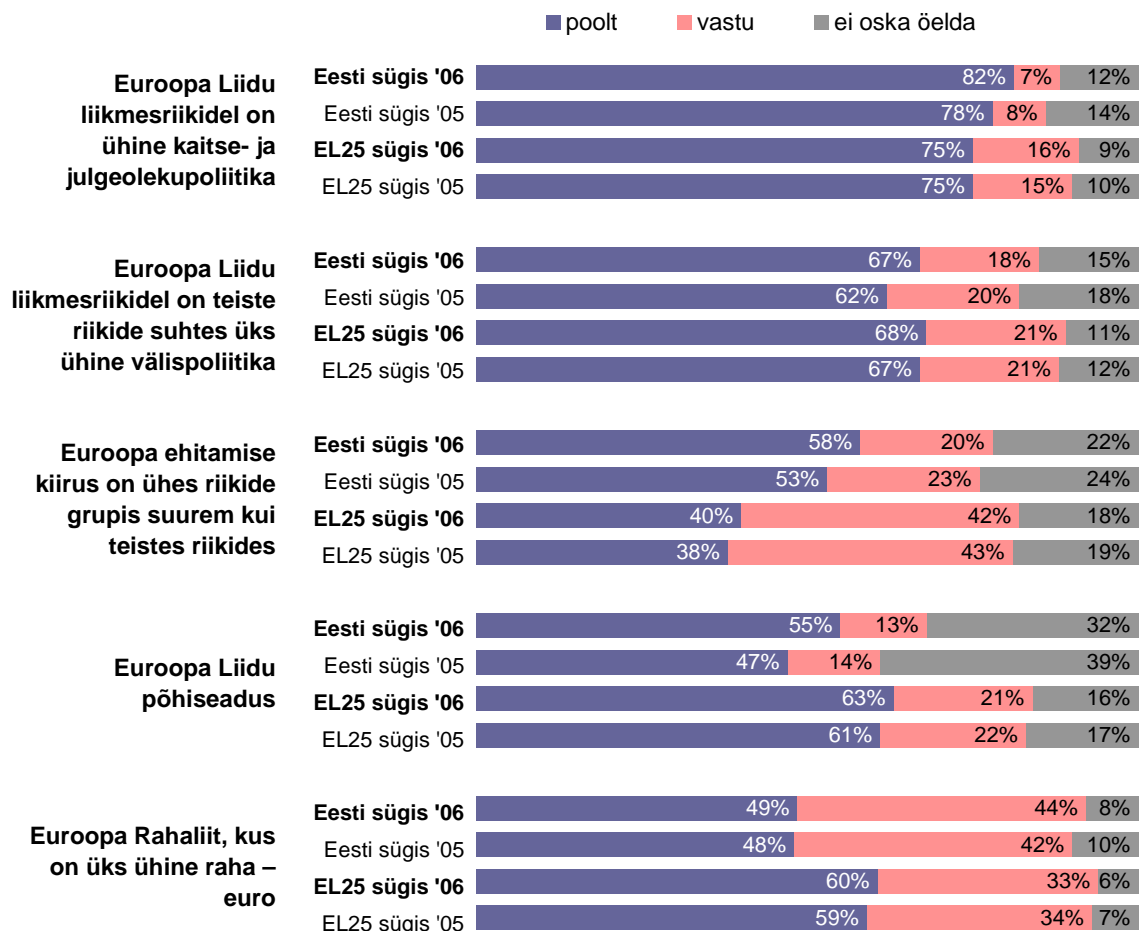
Kõige viimases järjekorras peetakse nii Eestis kui Euroopas tervikuna oluliseks uute liikmesriikide tervitamist ning uue laienemise ettevalmistamist. Seda mainisid vaid 1-2% kodanikest.

- Eelkõige toetavad Eesti kodanikud EL-i ühist kaitse- ja julgeolekupoliitikat -

Mõõdetud oluliste Euroopa Liidu poliitikate ja võimalike tegutsemissuundade hulgas toetavad nii Eesti kui Euroopa kodanikud tervikuna kõige enam just ühist kaitse- ja julgeolekupoliitikat. Uutes liikmesriikides on toetus sellele poliitikale mõneti tugevam (84%) kui vanades (73%). Kõige enam toetavad antud poliitikat Küpros ja Belgia; üle 80% jääb toetus ka Tšehhi vabariigis, Lätis, Slovakkias, Sloveenias, Luksemburgis, Leedus, Saksamaal, Poolas, Kreekas, Eestis, Prantsusmaal ning Ungari. Kõige madalam on toetus Iirimaa (52%).

Kaks kolmandiku Eesti kodanikest toetavad ühist Euroopa Liidu välispoliitikat. Ka selle poliitika puhul on uute liikmesriikide toetus tervikuna tugevam (75% poolt) kui viieteistkümnemes vanemas liikmesriigis (poolt 66%). Kõige enam sooviksid ühist välispoliitikat Kreeka ja Sloveenia, aga ka Küpros ja Poola. Kõige vähem aga Ühendkuningriik ning Rootsi.

QA25. Toetus Euroopa Liidu poliitikele

Eesti kodanikud toetavad Euroopa Liidu riikidest ka kõige enam seda, et Euroopat ehitatakse osades riikides üles kiiremini kui teistes. Euroopas tervikuna on aga toetus sellele pigem väike ja seda võrdselt nii uutes kui vanades liikmesriikides. Arvestades seda, et eestlased on seoses Euroopa Liiduga ikka kartnud, et väikeriike võetakse vähem arvesse, tundub selline toetus mõneti ebaloogilisena. Teisalt võib selle taga olla lootus, et kohustus Eestis erinevaid regulatsioone ja norme üle võtta (Euroopa Liitu seostatakse Eestis tihti bürokraatiaga) oleks väiksem. Teisalt võib selle väite poolt olemine peegeldada lihtsalt hinnangut kodanike poolt tajutavale reaalsusele.

Euroopa põhiseadust toetavad pisut enam kui pooled kodanikest ning toetus on aastaga kasvanud 8% võrra. Euroopas tervikuna on toetus põhiseadusele tugevam ja seda võrdselt nii uute kui vanade liikmesriikide seas.

Kõige suurem on toetus Euroopa põhiseadusele Belgias ja Sloveenias, kus see on 80% läheduses, kõige madalam aga Ühendkuningriigis ning Rootsis. Ka Eesti kuulub nende riikide hulka, kus toetus on pigem madalam (vt ka punk 3.4).

Euroopa rahaliitu ühisraha euroga toetab 49% Eesti kodanikest⁵, aasta taguse ajaga võrreldes mingeid muutusi toetuses pole toimunud.

Meeste seas on toetus eurole tugevam - 68% - kui naiste hulgas (42%). Kõige enam toetavad ühisraha 25-39 aastased (58%), toetuselt järgnev vanuserühm on 40-54 aastased (50%). 15-24 aastastest toetavad eurot 47% ja üle 54 aastastest 41%.

Euroopas tervikuna on toetus tugevam kui Eestis; uutes ja vanades liikmesriikides on see võrdne. Eurotsoonis toetab ühisraha 68% elanikest.

3.4 Euroopa põhiseadus

- Kodanikud peavad Euroopa põhiseadust oluliseks, ent praegune leping tuleks läbi rääkida -

Kuigi Eesti Riigikogu on Euroopa põhiseadusliku lepingu ratifitseerinud, on 58% Eesti kodanikest veendunud põhiseaduse läbirääkimise vajaduses enne selle vastuvõtmist kõigi riikide poolt. Vaid 14% leiavad, et lepingu ratifitseerimist tuleks jätkata praegusel kujul. Põhiseadusest loobumist peaksid vajalikuks 16%.

Euroopa Liidus tervikuna on lepingu läbirääkimist oluliseks pidavate inimeste osakaal pisut väiksem: 48%. 23% Euroopa kodanikest soovivad ratifitseerimise jätkamist praegusel kujul ning vaid 13% põhiseadusest loobumist.

Olulisi muudatusi pole ei eestlaste ega ka Euroopa tervikarvamuses viimase aasta jooksul toimunud.

Üle poole eestlastest ja ka eurooplastest tervikuna usuvad, et Euroopa põhiseadus on vajalik, et tagada Euroopa institutsioonide hea toimimine. Eestis arvavad nii 66% kodanikest ning Euroopa Liidus tervikuna 61%. 12% eestimaalastest ja 24% eurooplastest tervikuna leiavad aga, et põhiseadus Euroopa institutsioonide head toimimist ei taga. Eestis ei oska ligi veerand kodanikkonnast põhiseaduse vajalikkust hinnata, Euroopas tervikuna on selliseid inimesi vähem (16%).

Uuringus paluti ka hinnata, kuivõrd Euroopa Liit põhiseaduse vastuvõtmise tagajärjel muutub.

Suurem osa Eesti kodanikest nõustuvad lepingu positiivsete mõjudega Euroopa Liidule. Üsna võrdselt on neid, kes nõustuvad sellega, et kui kõik liikmesriigid võtavad Euroopa põhiseadusliku lepingu vastu, siis muutub Euroopa Liit:

- Majanduslikult konkurentsivõimelisemaks (64%)
- Maailmas tugevamaks (61%)
- Tõhusamaks (61%)

59% leiavad, et liit muutub seeläbi demokraatlikumaks, 58%, et enam ühiskondlikult mõtleavamaks ning 56%, et liit muutub läbipaistvamaks.

⁵ Kogu elanikkonna seas tehtud uuringud näitavad, et toetus on madalam jäädes 40% lähedusse.

Euroopas tervikuna on põhiseaduse vastuvõtmise võimalike tagajärgede pingerida üsna sarnane. Eelkõige usutakse, et see muudab Euroopa Liidu maailmaareenil tugevamaks (68%). Kõige vähem usuvad eurooplased, et põhiseadus muudaks liitu läbipaistvamaks (58%) ja enam ühiskondlikult mõtlevaks (57%).

3.5 Tunnetatav isiklik kasu Euroopa Liidu poliitikatest

- Kodanikud on kasu saanud paremast kaubavalikust ja lihtsustunud reisimisest -

Uuringus paluti vastajatel hinnata seitset Euroopa Liiduga seotud võimalust mõeldes sellele, kas nad isiklikult on sellest kasu saanud või mitte.

Ligi kaks kolmandiku Eesti kodanikest usuvad, et nad on saanud kasu laiemast Euroopa riikidest pärit tootevalikust, samuti ka on reisimine piirkontrolli vähenemise tõttu muutunud lihtsamaks.

Töötamisest või õppimisest mõnes teises Euroopa Liidu riigis on kasu saanud pooled elanikest. Siinkohal tuleb seda küsimust vaadelda laiemalt: ei saa väita, et pooled kodanikest on Euroopas õppinud või töötanud, seda võivad olla teinud ka nende pereliikmed või tuttavad ehk tegemist võib olla ka kaudsema kasuga.

Enam on välismaal töötamisest või õppimisest kasu lõiganud mehed: vastavalt on kasu saanud 57% meestest ja 46% naistest. Vanuserühmadest eristuvad 25-39 aastased (64%), pisut vähem on kasu saanud 40-54 aastased (57%) ning 15-24 aastased (54%). Esile kerkivad ka regionaalsed erinevused: kõige enam on mujal töötamisest saanud kasu Ida-Virumaal elavad kodanikud (69%), keskmisest vähem aga Põhja-Eesti (Harjumaa, Raplamaa, Järvamaa) (44%) ning Tartu- ja Jõgevamaa elanikud (38%).

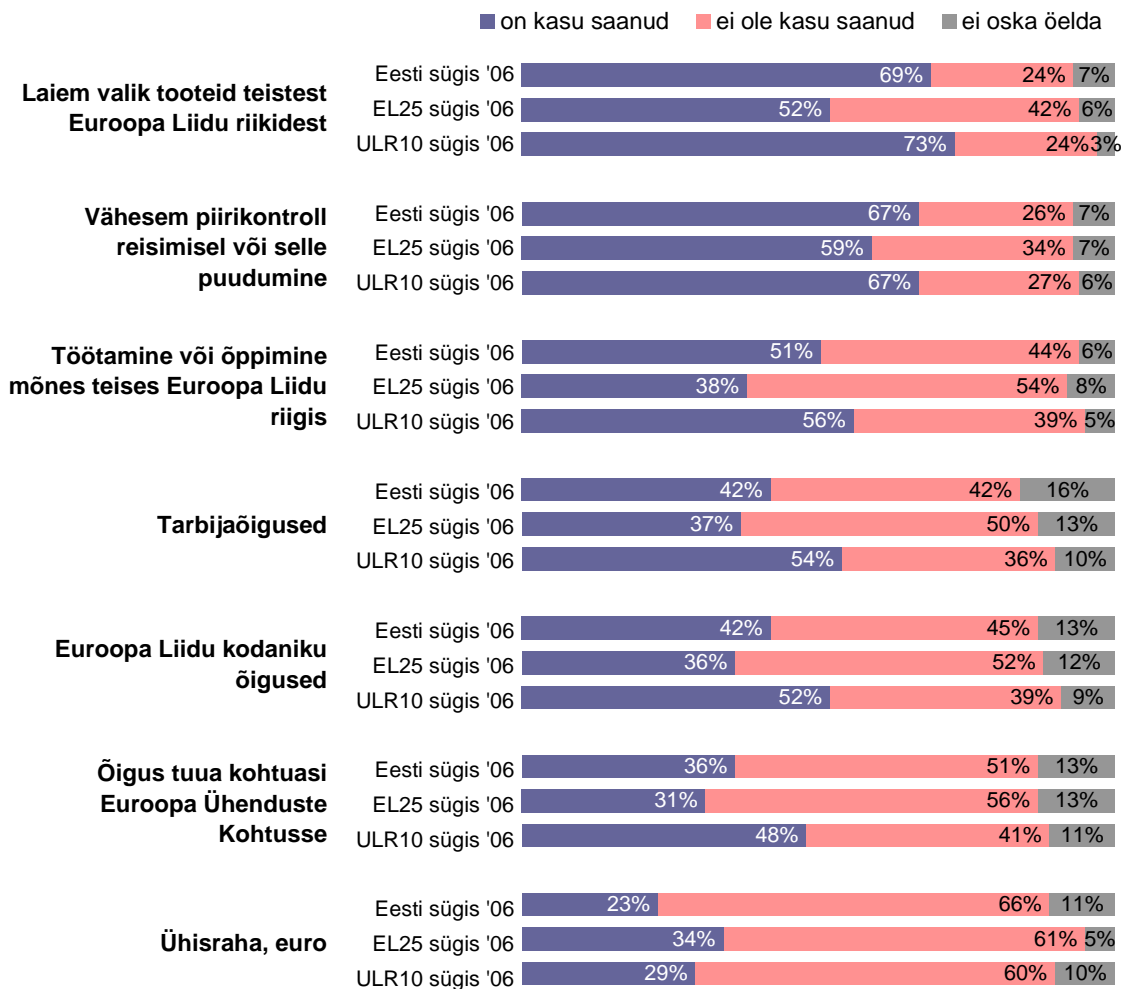
42% kodanikest on kasu saanud tarbijaõigustest ja Euroopa kodaniku õigustest laiemalt.

36% kodanikest väidavad, et nad on kasu saanud õigusest kaevata Euroopa Ühenduste Kohtusse. Nende hulgas on ilmselt ka inimesi, kes näevad, et sellest võiks neile potentsiaalselt kasu olla.

Selliste inimeste seas on keskmisest enam 25-54 aastasi inimesi (keskmiselt 43-44%) ja eelkõige majanduslikult aktiivseid inimesi: ettevõtjaid, juhte, valgekraesid, kuid ka töölisi. Ka usuvad haritumad inimesed võrreldes vähemharitutega enam, et sellisest õigusest on neile kasu olnud või võiks kasu olla.

Kõige vähem on kodanikke puudutanud ühisraha: eurost kasu saanuteks hindavad end vaid veerand kodanikkonnast. Eurost on enam kasu saanud mehed: 29% võrreldes naiste 19%-ga. Ka on sellest enam kasu lõiganud nooremad (ehk mobiilsemad) inimesed ehk eelkõige inimesed vanusevahemikus 15-39 aastat. Oluliselt enam mainivad eurost tõusvat kasu ka ettevõtjad ja juhid, kes võivad siinkohal silmas pidada ka ärilisi kasusid.

QA42. Isiklik kasu Euroopa Liidu poliitikatest

4. Euroopa Liidu laienemine

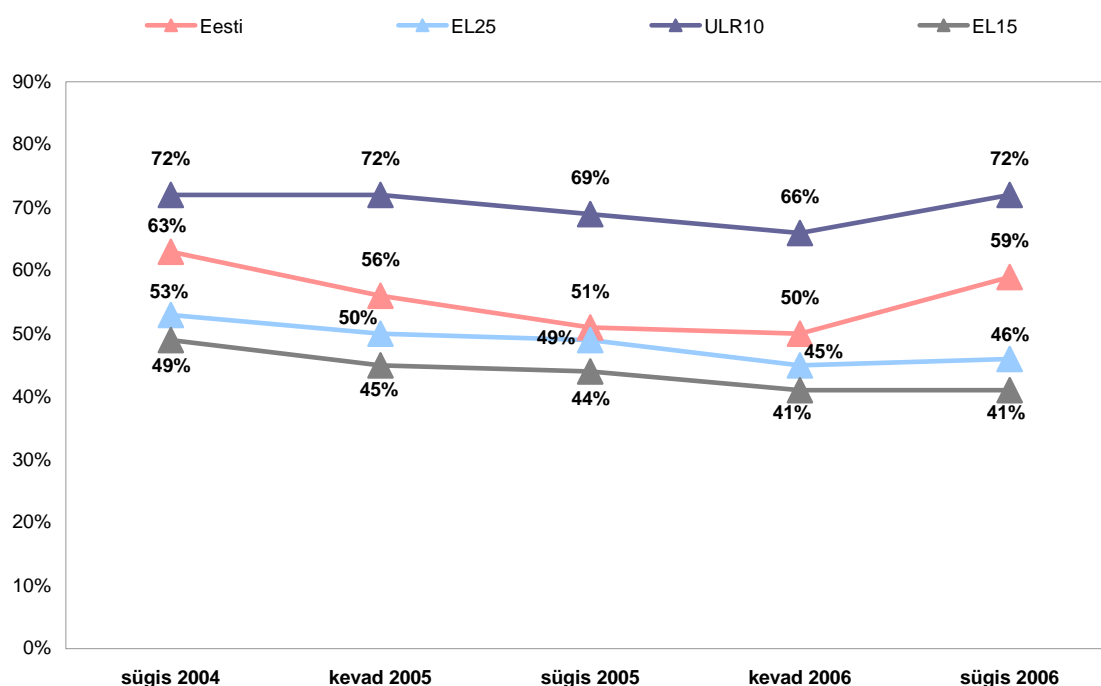
- Kahe viimase aasta jooksul on toetus liidu laienemisele püsinud - tugevana ennekõike uutes liikmesriikides

Uutes liikmesriikides toetavad liidu laienemist üle kahe kolmandiku kodanikest. 2006. aasta sügisel toetasid seda kõige enam Poola ja Sloveenia elanikud: vastavalt 76% ja 74%. Ainuke vana liikmesriik nende kümne seas, kus toetus edasisele laienemisele on kõige tugevam, on Kreeka (71%).

Eesti kodanikud toetavad edasist laienemist küll enam, kui Euroopa Liidu kodanikud tervikuna, ent oluliselt vähem kui uute liikmesriikide kodanikud keskmiselt. Toetus on viimasel paaril aastal läbi teinud ka muutusi, olles kõige madalamal tasemel 2006. aasta kevadel.

Liitumisväsimusest saab ennekõike rääkida vanade liikmesriikide puhul, kus toetus laienemisele on alates viimasest, 2004. aasta laienemisest, pidevalt kahanenud, jõudes 49%-lt 41%-le. Kõik need, riigid, kus toetus jääb alla Euroopa Liidu riigi keskmise on just vanemad liikmesriigid: Saksamaa (30%), Austria (31%), Luksemburg (32%), Prantsusmaa (34%), Ühendkuningriik (36%), Soome (43%), Holland (45%) ja Belgia (46%).

QA25. Toetus Euroopa Liidu laienemisele 2004-2006

Eestis on toetus laienemisele tugevam noorte, eelkõige õpilaste/üliõpilaste seas. Haridustase rolli ei mängi ja ka sotsiaalse positsiooni lõikes väga suure erinevusi pole: pisut madalam on toetus iseendale tööandjate ning pensionäride seas.

- Eestimaalased toetavad enam Bulgaaria kui Rumeenia liitumist -

Bulgaaria liitumist toetavad 67% kodanikest ning Rumeeniat 56%. Võrdväärselt Rumeeniaga sooviksid kodanikud Horvaatia liitumist. Sellele riigile on teotus võrreldes kevadega kasvanud 7% võrra. 60% elanikest on positiivsed Ukraina liitumise suhtes.

Endiselt eristub jõukate Euroopa riikide rühm, kelle liitumist sooviks enamus kodanikkonnast: Norra, Šveits ja Island. Ligi pooled elanikest näeksid uute liikmesriikidena meelsasti ka Bosnia ja Hertsegoviinat, Endist Jugoslaavia Vabariiki Makedooniat ja Montenegrot. 40% lähedusse jääb toetus Serbiale ja Albaaniale.

Kõige madalam on toetus Türgi liitumisele: seda toetavad 26% kodanikest.

Euroopa Liidus tervikuna on riikide pingerida, keda soovitakse liikmesriikidena näha, sarnane üldtoodule, vaid toetusprotsendid on kõigile riikidele madalamad.

Bulgaaria liitumise poolt on 46% ja Rumeenia poolt 41% Euroopa kodanikest. Türgi liitumist sooviksid 28%. Kõige enam toetavad Türgi liitumist rootslased (46%), sloveenid (43%), portugallased (40%), poolakad (40%) ja ungarlased (39%). Madalaim on toetus Austrias: vaid 5%.

- Türgi osas püsivad hoiakud muutumatuna nii Eestis kui terves Euroopa Liidus -

Suurem osa kodanikest nõustuvad, et Türgi liitumiseks kümne aasta perspektiivis peaksid nad järjekindlalt inimõigusi respektierima ning oma majanduslikku olukorda parandama. Suur osa Euroopa, sealhulgas Eesti, kodanikest kardavad, et liitumisega kaasneb türklaste sissetõu Euroopasse.

Kuigi 58% kodanikest leiavad, et Türgi kuulub geograafiliselt osaliselt Euroopasse, on Türgi ja Euroopa Liidu liikmesriikide vahelised erinevused kahe kolmandiku kodanike meelest liiga suured, et liitumist võimaldada.

Väiksem osa kodanikest nõustub Türgi liitumisega kaasnevate positiivsete tagajärgedega: sellega et Türgi liitumine tugevdaks Euroopa julgeolekut nõustub 41% ning sellega, et liitumine noorendaks Euroopa vananevat elanikkonda nõustub 28%.

QA34. Hoiakud Türgi liitumise suhtes

■ nõustun täielikult+pigem nõustun
 ■ pigem ei nõustu+üldse ei nõustu
 ■ ei oska öelda

Et Euroopa Liiduga umbes kümne aasta pärast liituda, peaks Türgi järjekindlalt austama inimõigusi

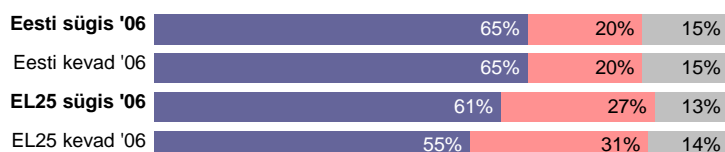
On oht, et Türgi liitumine võib soodustada immigratsiooni Euroopa Liidu enam arenenud riikidesse

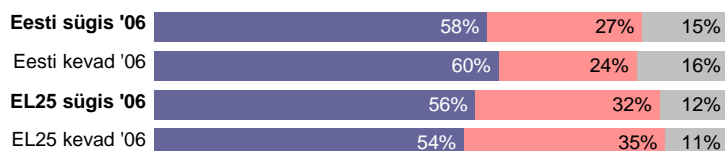
Et Euroopa Liiduga umbes kümne aasta pärast liituda, peaks Türgi märkimisväärselt parandama oma majanduse seisukorda

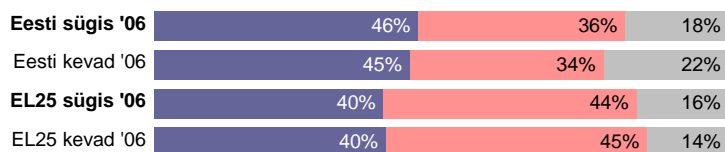
Türgi ja Euroopa Liidu liikmesriikide kultuurilised erinevused on liiga olulised, et seda liitumist võimaldada

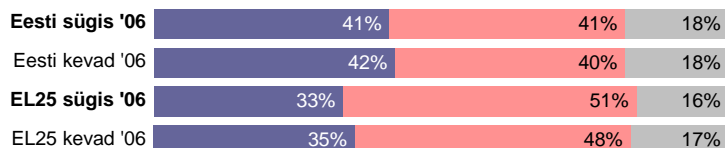
Türgi kuulub geograafiliselt osaliselt Euroopasse

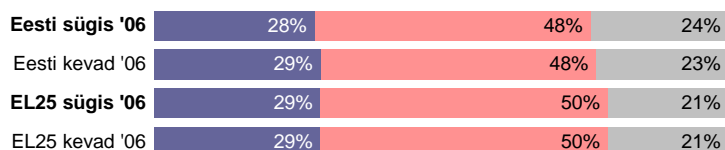
Türgi kuulub ajalooliselt osaliselt Euroopasse

Türgi liitumine Euroopa Liiduga tugevdaks julgeolekut selles piirkonnas

Türgi liitumine soodustaks Euroopa vananeva elanikkonna noorenemist

5. Euroopa kodanike väärtushinnangud

Viimane peatükk annab ülevaate mõningatest kodanikele olulistest väärtushinnangutest ning hoiakutest, mis puudutavad nii riiki, majandust kui erinevaid õigusi ja vabadusi. Peatüki lõpus vaadeldakse ka kodanike seotust Euroopa Liiduga.

5.1 Olulised väärtused ning nende esindatud Euroopa Liidus

- Eestimaalased hindavad üle kõige rahu ja austust inimelu vastu -

Uuringu käigus paluti vastajatel etteantud nimekirjast välja valida kolm enda jaoks kõige olulisemat väärtust. Eesti kodanikud nimetasid ennekõike rahu (52%) ja austust inimelu vastu (49%). Kolmandaks töid 39% kodanikest välja inimõigusi. Euroopa kodanike jaoks tervikuna on väärtuste pingerea esikolmik samasugune.

Umbes viiendik eestlastest ja eurooplastest nimetasid ka sallivust ning õigusriiki.

Võrreldes Eesti kodanikega mainisid eurooplased tervikuna harvem eneseteostust ja austust teiste kultuuride vastu ning enam demokraatiat ja üksikisiku vabadusi.

Kõige harvem mainisid nii eestlase kui eurooplased tervikuna religiooni.

Sugu

Soo lõikes väga suuri erinevusi väärtuste pingereas ei esinenud. Siiski, kahe väärtuse - üksikisiku vabaduste ja sallivuse - puhul võib meeste ja naiste puhul märgata väikseid erinevusi. Mehed väärtustavad üksikisiku vabadusi enam (kolme olulisima väärtuse hulgas nimetas seda 20%) kui naised (10%). Sallivus on aga olulisem väärtus naiste jaoks: naistest mainis iga neljas sallivust kolme olulisima väärtuse hulgas, meestest aga vaid umbes iga seitsmes.

Vanus

Vanuse lõikes tekkis väärtusmaailmades mitmeid erinevusi. Selged trendid puudutavad viit väärtust. Üksikisiku vabaduse, solidaarsuse, eneseteostuste ja inimõiguste puhul kahaneb nende väärtuste väga oluliseks pidamine vanuse kasvades. Üksikisiku vabadusi nimetasid esikolmikus viiendik 15-39 aastastest, kuid vaid 10% üle 54 aastastest. Solidaarsust, teiste toetamist mainisid noored inimesed peamise väärtusena kaks korda sagedamini kui üle 54 aastastega: vastavalt mainisid seda kolme olulisema väärtuse hulgas 15% ja 8%. Ootuspäraselt langeb ka eneseteostuse tähtsustamine vanuse kasvades, seda mainivad 26-27% 15-39 aastastest, 18% 40-54 aastastest ning vaid 9% üle 54 aastastest. Inimõigusi peavad väga oluliseks 48% 15-24 aastastest, kuid vaid 34% üle 54 aastastest.

Vastupidine trend toimib õigusriigi väärtustamise puhul: seda mainivad esikolmikus vaid 6% 15-24 aastastest, samas kui 25-39 aastastest mainivad seda juba 18%, 40-54 aastastest 28% ning vanematest 27%.

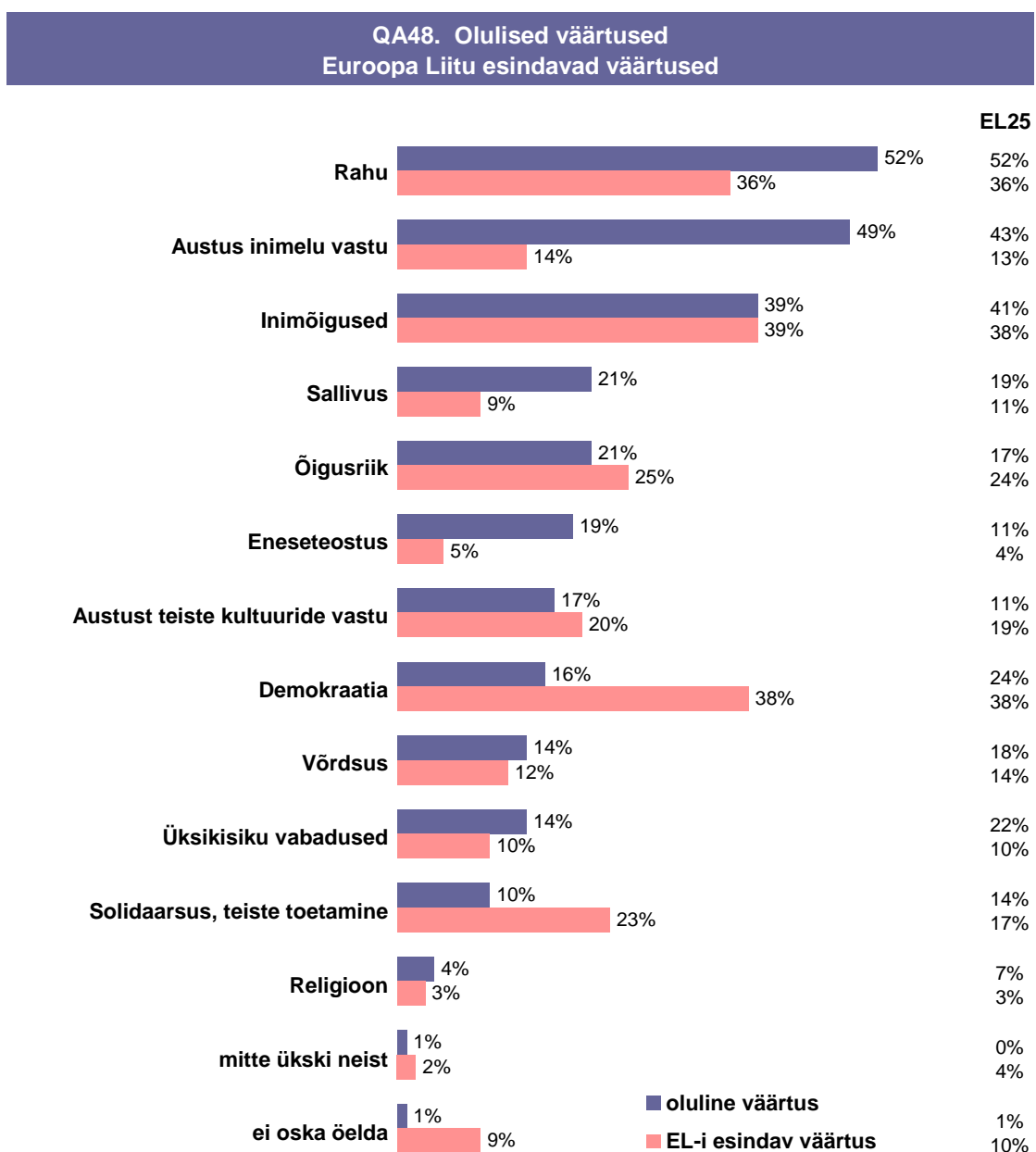
Sallivust peavad ennekõike oluliseks üle 24 aastased: neist mainivad seda väärtust esikolmiku umbes viiendik, noorematest aga vaid 11%.

Võrdsust tähtsustavad ennekõike aga noored: 15-24 aastastest 31%, samas kui üle 24 aastastest mainivad seda väärtust esikolmikus 9-11%.

Haridustase

Mida kõrgem on inimese haridustase, seda enam väärtustavad nad eneseteostust ja austust teiste kultuuride vastu. Madala haridusega inimestest (haridustee lõpp 15 aastaselt või nooremalt) mainisid eneseteostust 9%, kõrgema haridusega (haridustee lõpp 20 aastaselt või vanemalt) aga 24%. Austust teiste kultuuride vastu mainisid 10% madala haridusega, 16% keskmise haridusega ning 20% kõrgema haridusega inimestest.

Võrdsust aga pidasid olulisemaks just madalama haridusega inimesed, kes mainisid seda ligi kaks korda sagedamini kui kõrgema haridusega inimesed (vastavalt 18% ja 10%).

Vastajatel paluti valida kuni kolm endale olulist ja kuni kolm Euroopa Liitu kõige paremini esindavat väärtust

Lisaks isiklikult olulistele väärtustele küsiti seda, millised väärtused esindavad Euroopa Liitu kõige paremini. Ka selles osas on Eesti ja Euroopa kodanikud tervikuna ühel meelel: kõige paremini esindavad Euroopa Liitu:

- Inimõigused (Eesti kodanikest 39%)
- Demokraatia (Eesti kodanikest 38%)
- Rahu (Eesti kodanikest 36%)

Ka ülejäänud väärtuste pingerida sarnaneb Eesti ja Euroopa lõikes, vaid solidaarsust, üksteise toetamist mainisid eestlased pisut sagedamini.

Üle 54 aastased inimesed leiavad võrreldes noorematega oluliselt vähem, et Euroopa Liitu esindavad inimõigused (34%), solidaarsus (16%) ja austust teiste kultuuride vastu (16%).

Teisalt usuvad noored vähem, et Euroopa Liitu esindab õigusriik: vastavalt 18% 15-24 aastastest ning 25-28% üle 24 aastastest.

- Kodanikud leiavad, et EL-i liikmesriigid on väärtuste poolest lähedased -

48% Eesti kodanikest leiavad, et liikmesriigid on väärtuste poolest üksteisele lähedased ning 38%, et mitte. Euroopa Liidus tervikuna jagunevad vaated samamoodi. Väga lähedaseks pidasid liikmesriike väärtustelt siiski vaid 1% eestlastest ja 4% eurooplastest tervikuna.

Kõige sarnasemaks pidasid Euroopa riike väärtustelt slovakiid (71%), tšehhid (68%), kreeklased (63%), Malta ja Küprose elanikud (62%). Kõige vähem nägid sarnasusi lätlased (29%), prantslased (34%) ja Luksemburgi elanikud (37%).

Väärtuste alusel peavad Euroopa Liidu riike üksteisele lähedasemaks mehed, nooremad ning kõrgemalt haritud inimesed. Meestest leiavad selle alusel sarnasusi 52% ja naistest 46%. Mida noorema inimesega on tegu, seda suurema tõenäosusega ta liikmesriikide vahel väärtustele baseeruvaid sarnasusi leiab: nii usuvad 64% 15-24 aastastest, et liikmesriigid asuvad väärtustelt üksteisele lähedal, samas kui üle 54 aastaste seas on neid vaid 39%. Madala haridusega inimestest leiavad sarnasusi 30%, kõrgema haridustaseme esindajatest aga 54%.

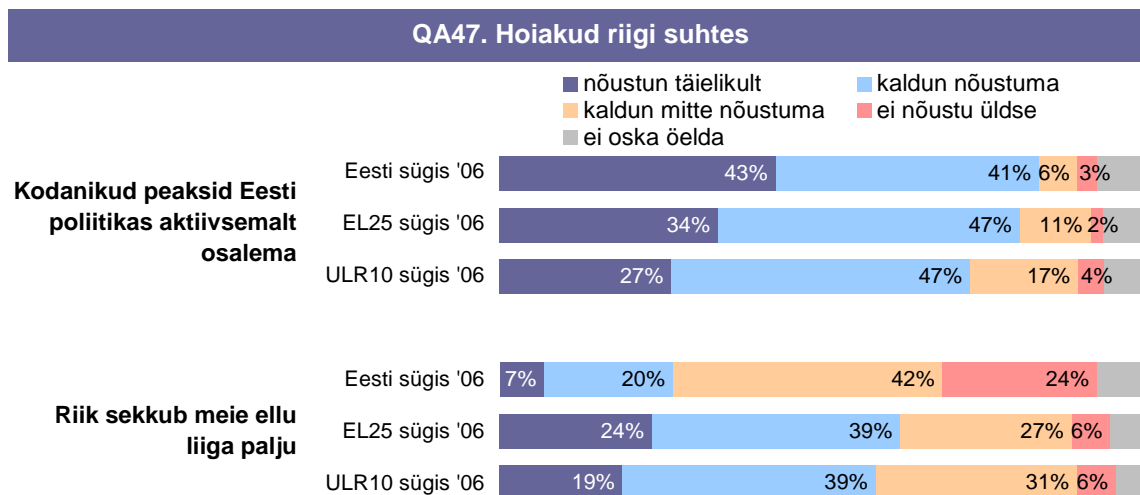
5.2 Hoiakud riigi, majanduse ning erinevate õiguste ja vabaduste suhtes

- Eesti kodanikud leiavad terves liidus kõige vähem, - et riik sekkuks nende ellu liiga palju

Vaid 27% kodanikest leiavad, et riik sekkub inimeste ellu liiga palju. Selle näitaja poolest asub Eesti terves Euroopa Liidus viimasel kohal oma lähinaabrite Soome (42%) Leedu (42%) ja Läti (36%) järel. Keskeltläbi leiavad 63% Euroopa kodanikest, et riigi sekkumine on liiga ulatuslik. Kõige enam leiavad seda ungarlased (73%), sloveenid (72%), rootslased ja britid (71%).

Üldiselt leiavad mehed sagedamini kui naised, et riik sekkub liiga palju: vastavalt 32% ja 24%. Ka tajuvad nooremad inimesed sekkumist enam kui vanemad: 38% 15-24 aastastest ja vaid 22%

vanematest kui 54 aastat. Haridustaseme lõikes olulisi erinevusi ei ilmne. Erineva sotsiaalse positsiooni esindajatest tajuvad sekkumist pisut enam ettevõtjad ja spetsialistid.

- Enamik kodanikest leiavad, et inimesed peaksid Eesti poliitikas aktiivsemalt osalema -

Seda leiavad 84% kodanikest Eestis ja 81% Euroopa Liidus tervikuna. Uutes liikmesriikides tervikuna näevad kodanikud vajadust osalemiseks vähem (74%). Kõige suuremana näevad osalemisvajadust kreeklased ja rootslased (üle 90%). Kõige vähem aga näevad selleks vajadust poolakad (69%).

Soo ja vanuse lõikes olulisi erinevusi hoiakutes poliitilise osalemise suhtes Eestis ei ilmne. Küll aga näevad vajadust osaleda suurema tõenäosusega enam haritud inimesed (haridustee lõpp 20 aastast või vanemalt): vastavalt 89% enam haritud ning 81% keskmise või madalama haridusega inimestest. Seetõttu on ootuspärane, et sotsiaalse positsiooni lõikes usuvad osalemise vajadusse keskmisest enam iseendale töötajad, juhtivatel positsioonidel töötajad ning muud kontoritöötajad ning keskmisest vähem töölised.

**- Eestimaalased tähtsustavad vaba konkurentsi majandusarengu tagajana, ent leiavad -
et majanduskasvust olulisem peaks olema keskkonnaga arvestamine**

79% kodanikest leiavad, et vaba konkurents on majandusliku õitsengu parimaks tagajaks. Euroopas tervikuna nõustuvad selle väitega 64% kodanikest. Kõige enam nõustuvad sellega Leedu ja Sloveenia (80%) ning Läti (79%) kodanikud. Kõige vähem aga hispaanlased ja portugallased (46%) ning prantslased (52%).

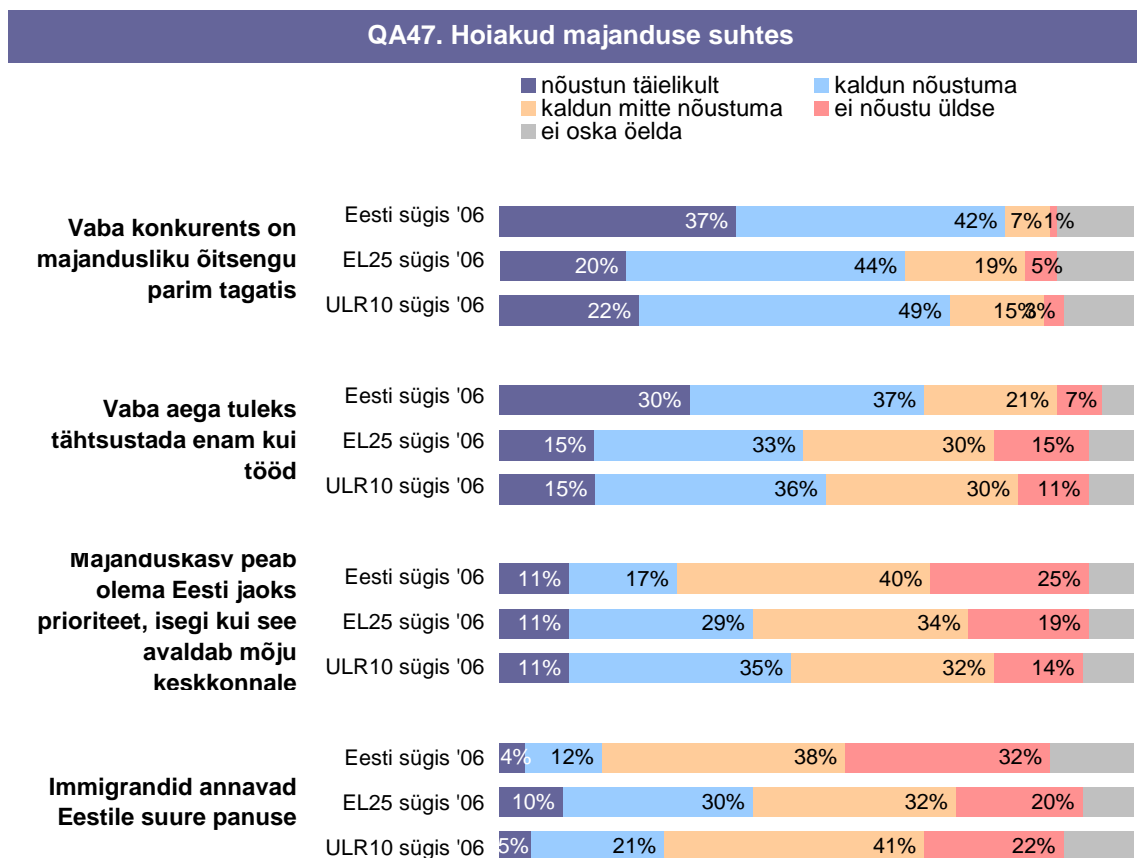
Vaba konkurentsi poolt on kõige enam 25-39 aastased ning kõrgemalt haritud inimesed, sotsiaalselt positsioonilt ennekõike ettevõtjad, juhtivatel kohtadel töötajad ning muud valgekraed.

Teisalt on vaid 28% nõus sellega, et majanduskasv peab olema prioriteediks ka siis, kui see mõjutab keskkonda. Euroopas tervikuna nõustuvad selle väitega 40%, sealhulgas uutes liikmesriikides 46%.

Majanduskasvu iga hinna eest toetavad pigem üle 40 aastased: ligi kolmandik võrreldes 23% 15-24 aastaste ja 19% 25-39 aastaste seas. Seega on keskkond eestimaalastele oluline teema.

Vaba aeg tuleks tähtsustada enam kui tööd 67% kodanike meelest. Euroopas tervikuna leiab seda 48% kodanikest. Taolise hoiaku poolest kuuluvad eestimaalased ühte ritta kreeklaste, Küprose elanike ja hispaanlastega. Kõige enam olid antud väitega nõus sakslased 27%. Tulemuste tõlgendamisel tuleks arvestada sellega, et antud väidet võib mõista kaheti: vaba aja parema väärtustamisena üksikisiku tasandil või vaba aja tähtsustamisena riiklikul tasandil (nt töönädala lühendamise läbi vmt).

Vaba aja suuremat väärtustamist peaksid keskmisest olulisemaks 15-39 aastased, haritumad ning valgekraedena töötavad inimesed.

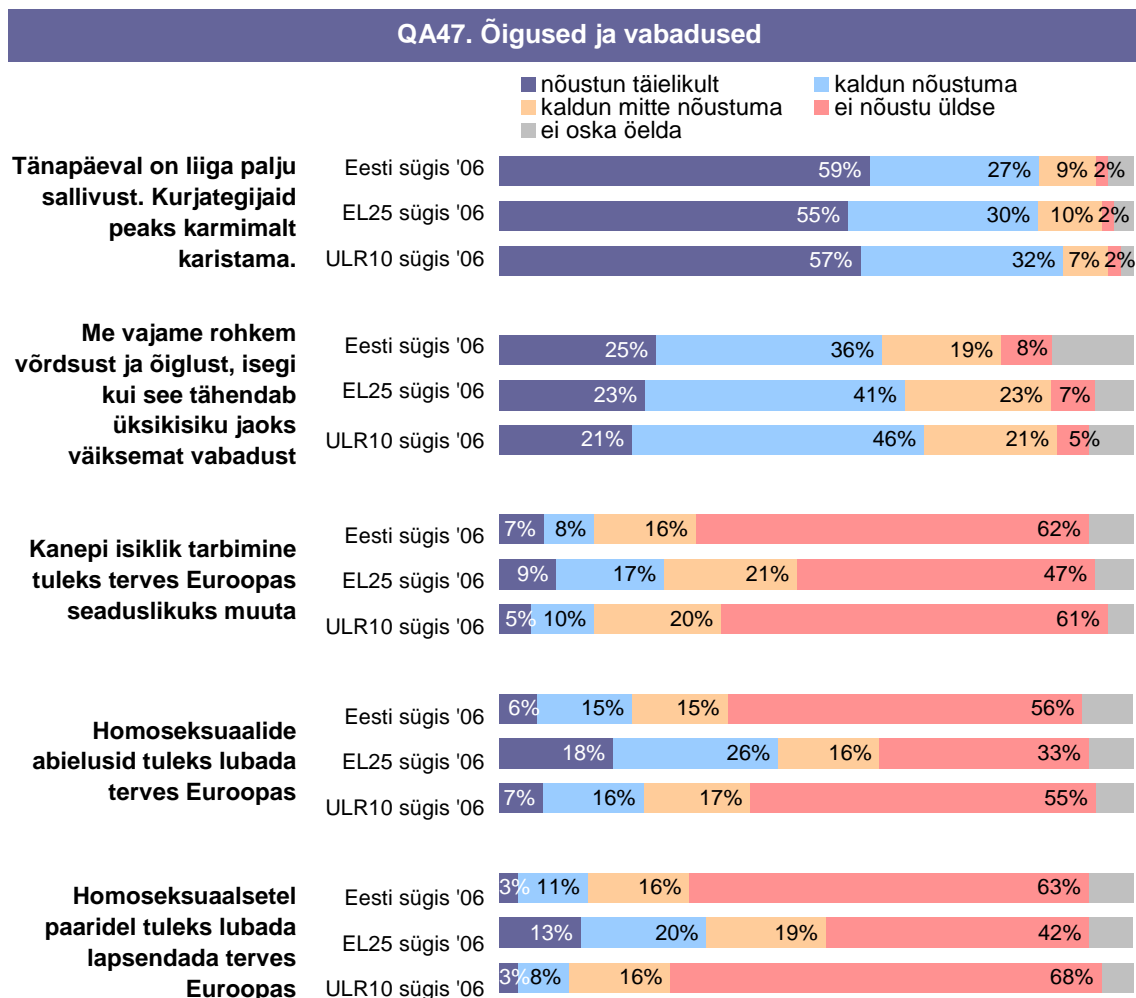
Immigrantidest näevad Eestile kasu vaid 16% kodanikest. Kahtlemata on Eesti kontekst selle väite mõistmisel erinev mitmete muude riikide kontekstist. Euroopas tervikuna küll kardetakse sissetrännat, ent 40% Euroopa kodanikest peavad immigrante siiski suure panuse andjateks.

Eestis tunnustavad sisseträndajate panust enam 15-24 aastased (22%): sugu, vanus ja haridustase hoiakuid ei diferentseeri.

Euroopas tervikuna tunnustavad sisseträndajate panust oma riiki eelkõige rootslased (79%). Järgnevad portugallased (66%) ja Iirimaa ning Luksemburg (56%). Kõige vähem on sellega lisaks Eestile rahul Tšehhi, Slovakkia ja Läti.

- Enamik kodanikest pooldaks kurjategijate karmimat karistamist -

Seda, et ühiskond on liiga salliv ning kurjategijaid tuleks karmimalt karistada leiavad 86% Eesti kodanikest. Euroopa Liidu kodanike arvamus tervikuna kattub sellega. Liikmesriikidest nõustuvad antud väitega ennekõike Küprose, Tšehhi ja Slovakkia kodanikud (nõustujaid üle 90%) ning kõige vähem Taani kodanikud (71%). Üldiselt on hoiakud eri liikmesriikide lõikes üsna ühtsed.

Suuremat võrdsust ühiskonnas, isegi kui see saavutatakse üksikisiku vabaduste piiramisega, sooviksid 61% kodanikest, neist 25% on sellega täiesti nõus. Uutes liikmesriikides tervikuna on võrdsuseihalus pisut suurem: kaks kolmandikku kodanikest oleksid sellega nõus ka siis, kui see tähendaks piiranguid üksikindiviidi vabadusele.

Liikmesriikidest soovivad suuremat võrdsust ja õiglust ühiskonnas kõige enam Portugali (80%), Itaalia (74%), Ungari, Sloveenia (73%) ning Malta elanikud (72%). Kõige vähem on vabaduste piiramisega võrdsuse nimel nõus hollandlased (45%) ja taanlased (48%).

Soo lõikes antud väite osas erisusi pole. Vanuserühmadest eristuvad 25-39 aastased, kellest väitega nõustuvad 55%. Olulised erinevused tekivad haridustaseme lõikes: mida haritum inimene, seda vähem on ta nõus üksikindiviidi vabaduste piiramisega suurema võrdsuse ja õigluse nimel: vastavalt 55%, 64% keskmise ja 69% madalama haridustaseme esindajatest.

**- Kodanikud ei kiida heaks kanepi isikliku tarbimise legaliseerimist -
ega homoseksuaalsetele inimestele õiguse andmist abieludeks ja lapsendamiseks**

Kanepi legaliseerimisega isiklikuks tarbimiseks üle terve Euroopa on nõus vaid 15% Eesti ning 26% Euroopa kodanikest tervikuna. Kõige enam on sellega nõus hollandlased (49%), kuivõrd selles riigis on taoline tegevus legaliseeritud ning hispaanlased (40%). Kõige vähem sooviksid kanepitarbimise seadustamist soomlased ja rootslased (9%).

Kanepi legaliseerimise poolt on eelkõige noored: 15-24 aastastest 24%, teistes vanuserühmades kaks korda vähem). Toetus on väiksem kõrgemas haridusrühmas: väitega nõustuvad 9% ning vastu on 85%.

Homoseksuaalsetel paaridel lubaks abielluda 21% kodanikest ning lapsendada 14%. Euroopas tervikuna ollakse selles küsimuses vabameelsemad: abielusid lubaks 44% ja lapsendamist 33% Euroopa kodanikest. Eesti kodanike arvamus kattub pigem uute liikmesriikide kodanike keskmise arvamusega.

Homoseksuaalsetel inimestel lubaks abielluda eelkõige hollandlased (82%) ja kõige konservatiivsemad on selles küsimuses lätlased (13%) ning Küprose elanikud (14%).

Ka lapsendamise lubamisega on ülekaalukalt enim nõus hollandlased (69%), järgmisena tulevad rootslased alles 51%-ga. Kõige suurem on vastuses Poolas, Maltal ja Lätis, kus seda lubaksid all 10% kodanikest.

Homoseksuaalsete inimeste abielude osas on Eestis liberaalsemad naised, kellest seda lubaksid 26% (meestest vaid 14%). Mida vanema inimesega on tegemist, seda suurema tõenäosusega ei kiidaks ta homoseksuaalide abielusid heaks: vastavalt oleksid sellega nõus 39% alla 25 aastastest kuid vaid 8% üle 54 aastastest. Ootuspäraselt on antud küsimuses konservatiivsemad madalama haridusega inimesed, samas kui keskmise ja kõrgema haridusega inimesed ei erine oma hoiakute poolest keskmisest. Kõige vabameelsemad on õpilasseisuses olijad.

Lapsendamise osas aga oluline erinevus meeste ja naiste hoiakutes puudub: seda lubaksid 12% meestest ja 16% naistest. Vanuselised erisused säilivad: alla 25 aastastest lubaksid seda 23% ning üle 54 aastastest 6%. Haridustaseme lõikes olulised erinevused puuduvad, kõige liberaalsemad on õpilased/üliõpilased.

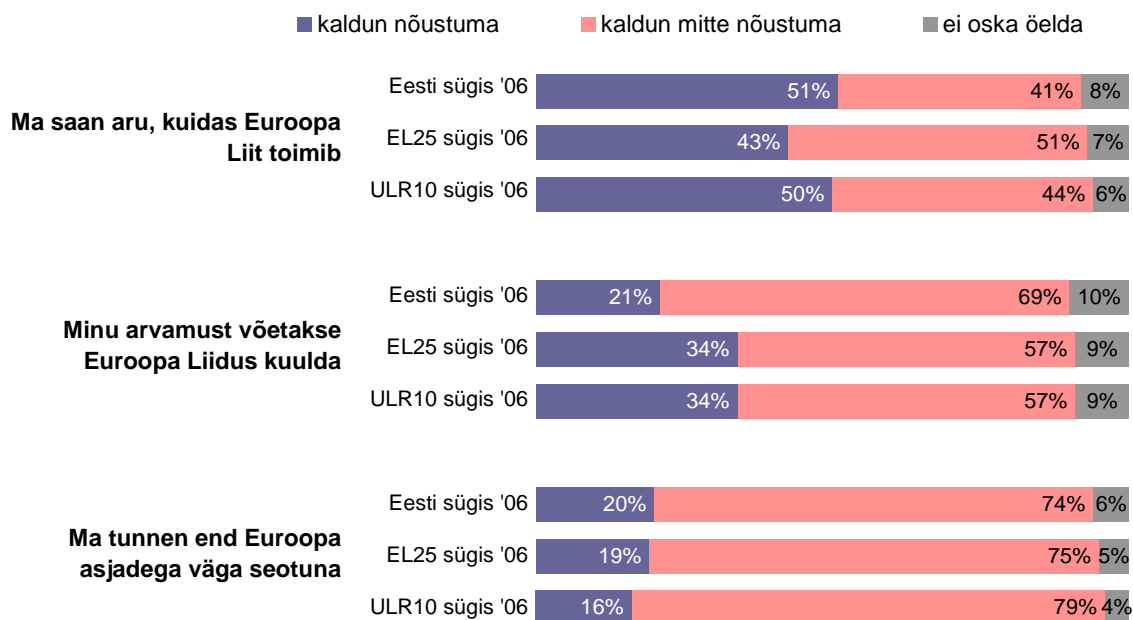
5.3 Seotus Euroopa Liiduga

**- Kodanikud arusaamine Euroopa Liidu toimimisest on paranenud -
kuid nad ei tunne end rohkem kaasatuna kui varem**

Kui aasta tagasi väitsid vaid 39% kodanikest, et nad saavad aru, kuidas Euroopa Liit toimib, siis 2006. aasta sügiseks oli nende hulk kasvanud 12% võrra. Euroopa Liidus tervikuna ega ka uutes liikmesriikides pole kodanike informeeritus tervikuna kasvanud.

Kõige paremini arvavad end Euroopa Liidust aru saavat Luksemburgi elanikud (65%) ning kõige vähem hispaanlased (31%) ja tšehhid (34%).

QA12. Kaasatus Euroopa Liidu asjadesse

Samas usub vaid viiendik kodanikest, et nende arvamusega Euroopa Liidus arvestatakse ning sama vähesed tunnevad end Euroopa Liiduga seotud olevat. Olulisi muudatusi nende väidetega nõustumises pole aasta jooksul toimunud.

Euroopas tervikuna usuvad kodanikud enam, et nende arvamust liidus kuulda võetakse, keskmiselt tunnevad Euroopa kodanikud end Euroopa asjadega sama vähe seotud olevat kui Eesti kodanikud.

Kõige enam tunnevad end Euroopa asjadega seotuna taanlased (29%), itaallased ja hollandlased (27%), kõige vähem aga soomlased, Küprose elanikud, slovakiid ja britid (9-10%).

Keskmisest suurema tõenäosusega tunnevad Euroopaga seotust 40-54 aastased, keskmisest vähem aga neist vanemad. Suuremat seotust tunnevad ka kõrgemasse haridusrühma kuulujad (haridustee lõpp 20 aastaselt või vanemalt).

Kokkuvõte

Käesolevast, 2006. aasta sügisel läbiviidud uuringust, tuleb eestlaste rahulolu kasv eluga ning erinevate valdkondade arenguga riigis veel selgemalt esile, kui varasematest Eurobaromeetritest. Inimesed on juba harjunud sellega, et riigil läheb hästi, seetõttu on veelgi enam kasvanud ootused lähitulevikule; seda nii oma isikliku elu, kui ka tööhõive ja riigi majandusliku arengu osas. Euroopa Liidus tervikuna domineerib pigem usk stabiilsesse homsesse, kuid võrreldes Eestiga on ka pessimismi oluliselt enam.

Rahulolevamad inimesed on oluliselt positiivsemad ka Euroopa Liidu suhtes. Tundub, et liit on paljude poolt nüüdseks omaks võetud ja suurem osa kodanikest tunnistavad, et liikmelisus on positiivselt mõjunud nii Eesti majandusele, tööhõivele, elatustasemele kui põllumajandusele. Üldine positiivne foon soodustab ka seda, et ollakse keskmisest avatumad ühisturu ning üleilmastumise suhtes: neist nähakse rohkem kasu kui kahju. Euroopa Liidu vanad liikmesriigid on nende protsesside suhtes oluliselt ettevaatlikumalt meelesstatud nähes neis põhjuseid olukorra halvenemisele majanduses ja tööhõives.

Kui riigi üldist head käekäiku, milles nähakse kindlat rolli ka Euroopa Liidul, seotakse ka enda ja oma perekonna hea käekäiguga, siis otsese isikliku kasu tajumine Euroopa Liidu poolt pakutavatest võimalustest on veel piiratud. Suurem osa kodanikest on küll rahul laienenud tootevalikuga ning lihtsustunud reisimisega, ka töötamise või õppimisega teistes liikmesriikides, ent Euroopa kodaniku õigustest s.h. tarbijaõigustest on kasu saanud veel vähesed (seda ka võrreldes uute liikmesriikidega tervikuna).

Elanike toetust Euroopa Liidule väljendab ka tugev toetus mitmetele olulistele Euroopa Liidu poliitikatele; ennekõike ühisele kaitse ja julgeolekupoliitikale ning välispoliitikale. Mõnevõrra vähem toetatakse Euroopa Põhiseadust, mille vajalikkuses on paljud küll veendunud, ent mille praegune versioon vajaks kodanike meelest läbivaatamist. Kõige raskem on kodanike jaoks aktsepteerida ühist rahaliitu: eurole üleminekuga on seotud mitmeid hirme.

Lisa 1: EB66.1 – Metoodika ülevaade

Eurobaromeetri 66.1 viis EUROOPA KOMISJONI Pressi- ja teabe-, arvamusuuringute talituse tellimisel 6. septembrist 10. oktoobrini 2006 läbi TNS Opinion & Social: konsortsium, mis on loodud Taylor Nelson Sofres'i ja EOS Gallup Europe'i vahel.

EUROBAROMETER SPECIAL « STANDARD » on osa uuringulainest 66.1 ja hõlmab Euroopa Liidu liikmesriikide 15 aastaseid ja vanemaid kodanikke. EUROBAROMEETER 66.1 viidi läbi ka kahes liitavas riigis (Bulgaarias ja Rumeenias) ja kahes kandidaatriigis (Horvaatias ja Türgis) ning Küprose Türgi kogukonnas. Uuring hõlmas nende riikide kodanikkonda ning seal alaliselt elavaid kõigi Euroopa Liidu liikmesriikide kodanikke, kellel on küsimustele vastamiseks piisav riigikeele/riigikeelte oskus. Uuringu valimi kujundamisel kasutati mitmeastmelist tõenäosuslikku juhuvalimit. Igas riigis pandi valimipunktide arv paika proportsionaalselt elanikkonna suurusega (kattes kogu riiki) ja elanikkonna tihedusega.

Igas riigis saadi valimipunktid süstemaatilise selektsiooni tulemusena kõigist "regionaalsetest haldusüksustest", millele eelnes valimipunktide stratifitseerimine asulate ja asulatüüpide kaupa. See tähendab, et valimipunktide moodustamisel võeti lisaks administratiivsele jaotusele regioonideks arvesse ka asula tüüpi. Seega, et kogu riigi territoorium oleks esindatud võeti aluseks regioonide jaotus EUROSTAT NUTS II tasandil (või ekvivalenttsel tasandil) ning alaliselt riigis elava kodanikkonna jaotus järgnevates lõigetes: pealinn, muud linnad, maa-asulad. Igas valimipunktis pandi juhuvaliku teel paika algusaadress. Iga järgnev N-s aadress saadi kasutades tavalisi käigureegleid. Igas juhuvalikuga leitud leibkonnas valiti vastaja välja kasutades sünnipäevareeglit. Kõik intervjuud viidi läbi personaalintervjuudena vastajate kodudes kasutades sobivat keelt. Kõigis riikides, kus see oli võimalik, tehti intervjuud arvuti abil (CAPI - *Computer Assisted Personal Interview*).

Igas riigis võrreldi saadud küsitlustulemit ja elanikkonna jaotust. Elanikkonna jaotuse aluseks on andmed, mis on saadud EUROSTATist või riiklikest statistikaametitest. Igas riigis kaaluti saadud küsitlustulem piirmääralist ja kärjelist kaalumisprotseduuri kasutades elanikkonna jaotusele vastavaks. Valimit kaaluti soo, vanuse, regiooni ja asula suuruse lõikes. Rahvusvahelise kaalumise jaoks kasutab TNS Opinion&Social EUROSTATi või riiklike statistikaametite ametlikku elanikkonnastatistikat. Elanikkonna arvud, mida selles kaalumisjärgses protseduuris kasutati, on järgmised:

LÜHEND	RIIK	INSTITUUT	INTERVJUUDE ARV	KÜSITLUSTÖÖ KUUPÄEVAD		ELANIKKOND 15+
BE	Belgia	TNS Dimarso	1.003	6/09/2006	1/10/2006	8.650.994
CZ	Tšehhi Vabariik	TNS Aisa	1.091	7/09/2006	26/09/2006	8.571.710
DK	Taani	TNS Gallup DK	1.003	9/09/2006	10/10/2006	4.411.580
DE	Saksamaa	TNS Infratest	1.525	8/09/2006	4/10/2006	64.361.608
EE	Eesti	Tns Emor	1.000	8/09/2006	2/10/2006	887.094
EL	Kreeka	TNS ICAP	1.000	6/09/2006	3/10/2006	8.693.566
ES	Hispaania	TNS Demoscopia	1.003	6/09/2006	5/10/2006	37.024.972
FR	Prantsusmaa	TNS Sofres	1.007	6/09/2006	30/09/2006	44.010.619
IE	Iirimaa	TNS MRBI	1.000	6/09/2006	10/10/2006	3.089.775
IT	Itaalia	TNS Abacus	1.006	7/09/2006	5/10/2006	48.892.559
CY	Küprose Vabariik	Synovate	503	6/09/2006	1/10/2006	596.752
CY(tcc)	Põhja-Küpros	KADEM	500	7/09/2006	30/09/2006	157.101
LV	Läti	TNS Latvia TNS Gallup	1.015	8/09/2006	9/10/2006	1.418.596
LT	Leedu	Lithuania	1.000	6/09/2006	2/10/2006	2.803.661
LU	Luksemburg	TNS ILReS	500	6/09/2006	4/10/2006	374.097
HU	Ungari	TNS Hungary	1.005	6/09/2006	25/09/2006	8.503.379
MT	Malta	MISCO	500	7/09/2006	4/10/2006	321.114
NL	Holland	TNS NIPO Österreichisches Gallup-Institute	1.018	6/09/2006	5/10/2006	13.030.000
AT	Austria		1.016	6/09/2006	5/10/2006	6.848.736
PL	Poola	TNS OBOP	1.000	9/09/2006	4/10/2006	31.967.880
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	995	6/09/2006	2/10/2006	8.080.915
SI	Sloveenia	RM PLUS	1.031	6/09/2006	5/10/2006	1.720.137
SK	Slovakkia	TNS AISA SK	1.023	13/09/2006	26/09/2006	4.316.438
FI	Soome	TNS Gallup Oy	1.000	7/09/2006	4/10/2006	4.348.676
SE	Rootsi	TNS GALLUP	1.013	7/09/2006	2/10/2006	7.486.976
UK	Ühendkuningriik	TNS UK	1.308	6/09/2006	7/10/2006	47.685.578
BG	Bulgaaria	TNS BBSS	1.035	6/09/2006	20/09/2006	6.671.699
RO	Horvaatia	TNS CSOP	1.047	7/09/2006	29/09/2006	18.173.179
HR	Rumeenia	Puls	1000	7/09/2006	27/09/2006	3.722.800
TR	Türgi	TNS PIAR	1005	6/09/2006	4/10/2006	47.583.830
KÕIK			29.152	6/09/2006	10/10/2006	444.406.021

Tulemuste lugemisel tuleb meeles pidada, et need on hinnangud, mille täpsus (eeldusel, et muud kriteeriumid jäävad samaks) sõltub valimi suurusest ja protsentuaalsest jaotumisest. Kui valimi suurus on ligikaudu 1000 intervjuud, siis tulemuste tegelik protsentuaalne jaotus jääb järgnevalt toodud usalduspiiride vahemikku:

Protsentuaalne jaotus	10% / 90%	20% / 80%	30% / i 70%	40% / 60%	50%
Usalduspiirid	± 1.9%	± 2.5%	± 2.7%	± 3.0%	± 3.1%

Euroopa Liidu koondaruande puhul on tulemuste ümardamiseks kasutatud teistsugust meetodit, mistõttu tulemused võivad protsendi võrra käesolevas aruandes esitatutest erineda.

Lisa 2: Küsimustik

QA1	Kui Te saate kokku oma sõpradega, siis kas Te arutate poliitikaküsimusi ... ?
	(150)
	Sageli 1
	Vahetevahel 2
	Mitte kunagi 3
	EI OSKA ÕELDA 4

EB65.2 QA1

QA2	Kui Te omate mõnes küsimuses kindlat seisukohta, siis kas Te püüate veenda oma sõpru, sugulasi või kaastöötajaid enda seisukohti toetama? Kas seda juhtub ... ?
	(LUGEGETTE)
	(151)
	Sageli 1
	Aeg-ajalt 2
	Harva 3
	Mitte kunagi 4
	EI OSKA ÕELDA 5

EB65.2 QA2

QA3	Kuivõrd rahul Te üldiselt oma eluga tervikuna olete? Kas Te olete ... ?
	(LUGEGETTE)
	(152)
	Väga rahul 1
	Küllaltki rahul 2
	Mitte eriti rahul 3
	Üldse mitte rahul 4
	EI OSKA ÕELDA 5

EB65.2 QA3

QA4	Millised on Teie lootused seoses eelseisva 12 kuuga? Kas järgneva 12 kuu jooksul läheb olukord paremaks, halvemaks või jääb samaks, mis puudutab ... ?
	(LUGEGETTE)
	Paremaks
	Halvemaks
	Jääb samaks
	EI OSKA ÕELDA
(153)	1 Teie elu tervikuna 1 2 3 4
(154)	2 Eesti majanduslikku olukorda 1 2 3 4
(155)	3 Teie leibkonna majanduslikku olukorda 1 2 3 4
(156)	4 Tööhõive olukorda Eestis 1 2 3 4
(157)	5 Teie enda tööalast olukorda 1 2 3 4

EB65.2 QA4

QA5	Kas te ütleksite, et praegusel ajal liiguvad asjad üldiselt...õiges suunas või vales suunas?
	(ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)
	(LUGEGETTE)
	Asjad liiguvad õiges suunas
	Asjad liiguvad vales suunas
	EI ÜHTE EGA TEIST
	EI OSKA ÕELDA

(158)	1 Eestis 1 2 3 4
(159)	2 Euroopa Liidus 1 2 3 4

EB65.1 QA14

QA6: ÄRGE KÜSIGE VARIANTE 5, 11 ja 12 CY (tcc)

QA6	Järgnevalt küsiks, kuivõrd Te usaldate erinevaid institutsioone. Palun öelge iga järgneva institutsiooni kohta, kas Te pigem usaldate seda või pigem ei usalda
	(LUGEGETTE)
	Pigem usaldan
	Pigem ei usalda
	EI OSKA ÕELDA
(160)	1 Trükiakirjandus 1 2 3
(161)	2 Raadio 1 2 3
(162)	3 Televisioon 1 2 3

(163)	4	Internet	1	2	3
(164)	5	Õiguskord/ Eesti õigussüsteem	1	2	3
(165)	6	Politsei	1	2	3
(166)	7	Kaitsevägi	1	2	3
(167)	8	Usuorganisatsioonid	1	2	3
(168)	9	Ametühingud	1	2	3
(169)	10	Erakonnad	1	2	3
(170)	11	Eesti Valitsus	1	2	3
(171)	12	Eesti Riigikogu	1	2	3
(172)	13	Euroopa Liit	1	2	3
(173)	14	ÜRO	1	2	3
(174)	15	Tarbijakaitseühingud	1	2	3

EB65.2 QA10 (items 5, 11-14) - EB64.2 QA7 (items 1-3, 6-10)

ÄRGE KÜSIGE KÜSIMUSI QA7a KUNI QA9a BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) - BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) PUHUL JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA7b

QA7a Kui rääkida üldiselt, siis kas Eesti kuulumine Euroopa Liitu on ...?

(LUGEGETTE)

	(175)
Hea	1
Halb	2
Ei hea ega halb	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB65.2 QA11a

QA8a Kõike arvesse võttes, kas Teie arvates on Eesti Euroopa Liidu liikmeks olekust kasu saanud või mitte?

	(176)
On kasu saanud	1
Ei ole kasu saanud	2
EI OSKA ÕELDA	3

EB65.2 QA12a

QA9a Inimestel on erinevaid arvamusi selle kohta, millised on Eesti kasud ja kahjud seoses Euroopa Liitu kuulumisega. Ma nimetan Teile mõningaid valdkondi ja Teie palun öelge igaühe kohta, kas Eesti kuulumisel Euroopa Liitu on sellele valdkonnale väga hea, üsna hea, üsna halb või väga halb mõju.

(ESITAGE KAART SKAALAGA – ÜKS VASTUS REA KOHTA)

	(LUGEGETTE)	Väga hea mõju	Üsna hea mõju	Üsna halb mõju	Väga halb mõju	EI OSKA ÕELDA	
(177)	1	Meie riigi julgeolek	1	2	3	4	5
(178)	2	Meie majandus	1	2	3	4	5
(179)	3	Meie elatustase	1	2	3	4	5
(180)	4	Meie põllumajandus	1	2	3	4	5
(181)	5	Meie mõju maailmas	1	2	3	4	5
(182)	6	Tööhõive meie riigis	1	2	3	4	5

EB64.2 QA10a TREND MODIFIED

KÜSIGE KÜSIMUSED QA7b KUNI QA9b AINULT BG, RO, TR, HR ja CY (tcc) - TEISTEGA JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA10

VASTAVAD KÕIK

QA10 Kas Teil on Euroopa Liidust üldiselt väga positiivne, küllaltki positiivne, neutraalne, küllaltki negatiivne või väga negatiivne mulje?

	(191)
Väga positiivne	1
Küllaltki positiivne	2
Neutraalne	3

Küllaltki negatiivne	4
Väga negatiivne	5
EI OSKA ÕELDA	6

EB65.2 QA13

QA11 Kas Te ise olete Euroopa poliitiliseks ühenduseks kujunemise poolt või vastu?

(192)

Poolt	1
Vastu	2
EI OSKA ÕELDA	3

EB64.2 QA12

QA12 Palun öelge iga järgneva väite kohta, kas Te kaldute sellega nõustuma või kaldute mitte nõustuma?

(LUGEGETE ETTE)	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	EI OSKA ÕELDA
-----------------	--------------------	-----------------------------	------------------

(193)	1	Minu arvamust võetakse Euroopa Liidus kuulda	1	2	3
(194)	2	Ma saan aru, kuidas Euroopa Liit toimib	1	2	3
(195)	3	Ma tunnen end Euroopa asjadega väga seotuna	1	2	3

EB64.2 QA15 - EB64.2 QA16 TREND MODIFIED (ITEM 3)

QA13a Milline on Teie arvates praegune Euroopa ehitamise kiirus? Palun vaadake sellel kaardil olevat skaalat, kus number "1" tähendab paigalseisu ning number "7" tähendab tormamist nii kiiresti kui võimalik. Valige palun kaardilt number, mis kirjeldab kõige paremini Teie arvamust praeguse Euroopa ehitamise kiiruse kohta

QA13b Aga milline number kaardilt vastab kõige paremini sellele, millist kiirust Teie sooviksite?

(ESITAGE KAART SKAALAGA)

(196)

(197)

LUGEGETE ETTE	QA13a PRAEGUNE KIIRUS	QA13b SOOVITUD KIIRUS
Paigalseis	1	1
	2	2
	3	3
	4	4
	5	5
	6	6
Tormamine nii kiiresti kui võimalik	7	7
EI OSKA ÕELDA	8	8

EB64.2 QA17a&b

QA14 Kui palju Te enda hinnangul teate Euroopa Liidust, tema poliitikast ning institutsioonidest? Vastamisel kasutage palun skaalat, kus 1 tähendab, et "ei tea midagi" ning 10 tähendab, et "teate palju"

(ESITAGE KAART SKAALAGA)

(198-199)

Ei tea midagi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Tean palju
---------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------

EI OSKA ÕELDA 11

EB65.2 QA19

QA15 Kas Te otsite infot Euroopa Liidu, selle poliitikate ja institutsioonide kohta ...?

(NÄIDAKE KAARTI – LUGEGETE ETTE – ÜKS VASTUS)

(200)

Sageli	1
Mõnikord	2
Harva	3
Mitte kunagi	4
EI OSKA ÕELDA	5

QA16	Kuivõrd lihtne on Teie arvates leida infot Euroopa Liidu, selle poliitikate ja institutsioonide kohta?
------	--

(NÄIDA KE KAARTI – LUGEGETE ETTE – ÜKS VASTUS)

	(201)
Väga lihtne	1
Usna lihtne	2
Usna raske	3
Väga raske	4
EI OSKA ÕELDA	5

NEW

QA17	Kas Te teadsite, et Teil on õigus nõuda juurdepääsu Euroopa Liidu institutsioonide avaldamata dokumentidele?
------	--

	(202)
Jah	1
Ei	2

NEW

QA18	Kas Te olete kuulnud ... ?
------	----------------------------

	(LUGEGETE ETTE)	Jah	Ei	EI OSKA ÕELDA
--	-----------------	-----	----	---------------

(203)	1	Euroopa Parlamendist	1	2	3
(204)	2	Euroopa Komisjonist	1	2	3
(205)	3	Euroopa Liidu Nõukogust	1	2	3
(206)	4	Euroopa Ühenduste Kohtust	1	2	3
(207)	5	Euroopa ombudsmanist	1	2	3
(208)	6	Euroopa Keskpangast	1	2	3
(209)	7	Euroopa Kontrollikojust	1	2	3
(210)	8	Euroopa Liidu Regioonide Komiteest	1	2	3
(211)	9	Euroopa Liidu Majandus- ja Sotsiaalkomiteest	1	2	3

EB65.2 QA23 (1-4, 6) - EB64.2 QA26 (5, 7-9)

QA19	Ja palun öelge iga järgneva kohta, kas Te kaldute seda usaldama või ei kaldu usaldama?
------	--

	(LUGEGETE ETTE)	Kaldun usaldama	Kaldun mitte usaldama	EI OSKA ÕELDA
--	-----------------	-----------------	-----------------------	---------------

(212)	1	Euroopa Parlament	1	2	3
(213)	2	Euroopa Komisjon	1	2	3
(214)	3	Euroopa Liidu Nõukogu	1	2	3
(215)	4	Euroopa Ühenduste Kohus	1	2	3
(216)	5	Euroopa ombudsman	1	2	3
(217)	6	Euroopa Keskpang	1	2	3
(218)	7	Euroopa Kontrollikoda	1	2	3
(219)	8	Euroopa Liidu Regioonide Komitee	1	2	3
(220)	9	Euroopa Liidu Majandus- ja Sotsiaalkomitee	1	2	3

EB65.2 QA25 (ITEMS 1-4, 6) - EB64.2 QA27 (ITEMS 5, 7-9)

QA20	Palun öelge iga järgmise Euroopa Liitu puudutava väite kohta, kas Teie arvates on see tõene või väär?
------	---

	(LUGEGETE ETTE)	Tõene	Väär	EI OSKA ÕELDA
--	-----------------	-------	------	---------------

(221)	1	Euroopa Liit koosneb praegu 15-st liikmesriigist	1	2	3
(222)	2	Euroopa Liidu kodanikud valivad Euroopa Parlamendi liikmed otseste valimiste teel	1	2	3
(223)	3	Iga kuue kuu tagant saab Euroopa Liidu eesistujariigiks erinev liikmesriik	1	2	3

EB65.2 QA26 TREND MODIFIED

KÜSIGE KÜSIMUSED QA21a JA QA21b AINULT FI

KÜSIGE KÜSIMUSED QA21c KUNI QA22b AINULT DE

VASTAVAD KÕIK

QA23 Millised on Teie arvates kaks kõige olulisemat küsimust, millega Eesti hetkel silmitsi seisab?

(ESITAGE KAART - LUGEGETE ETTE - KUNI 2 VASTUST)

	(252-267)
Kuritegevus	1,
Majanduslik olukord	2,
Hinnatõus/ inflatsioon	3,
Maksud	4,
Tööpuudus	5,
Terrorism	6,
Kaitse- ja välispoliitika	7,
Elamumajandus	8,
Sisseränne	9,
Tervishoiusüsteem	10,
Haridussüsteem	11,
Pensionid	12,
Keskkonnakaitse	13,
Energiaga seotud teemad	14,
MUU, TÄPSUSTAGE	15,
EI OSKA ÕELDA	16,

EB65.2 QA28a TREND MODIFIED

QA24 Õelge palun iga järgneva valdkonna kohta, kas Teie arvates peaks seal otsuseid langetama ainult Eesti valitsus või tuleks otsuseid teha Euroopa Liidus ühiselt?

	LUGEGETE ETTE - ROTEERIDA	Ainult Eesti valitsus	Ühiselt Euroopa Liidus	EI OSKA ÕELDA
(268)	1 Võitlus kuritegevusega	1	2	3
(269)	2 Maksud	1	2	3
(270)	3 Võitlus tööpuudusega	1	2	3
(271)	4 Võitlus terrorismiga	1	2	3
(272)	5 Kaitse- ja välispoliitika	1	2	3
(273)	6 Sisseränne	1	2	3
(274)	7 Haridussüsteem	1	2	3
(275)	8 Pensionid	1	2	3
(276)	9 Keskkonnakaitse	1	2	3
(277)	10 Tervishoid ja sotsiaalne heaolu	1	2	3
(278)	11 Põllumajandus ja kalandus	1	2	3
(279)	12 Tarbijakaitse	1	2	3
(280)	13 Teaduslikud ja tehnoloogilised uuringud	1	2	3
(281)	14 Majanduslikes raskustes olevate piirkondade toetamine	1	2	3
(282)	15 Energia	1	2	3
(283)	16 Konkurents	1	2	3

EB64.2 Q31 TREND MODIFIED

QA25 Mida Te arvate igast järgnevast väitest? Palun õelge iga väite kohta, kas Te olete selle poolt või vastu?

	(LUGEGETE ETTE - ROTEERIGE)	Poolt	Vastu	EI OSKA ÕELDA
(284)	1 Euroopa Rahaliit, kus on üks ühine raha – euro	1	2	3
(285)	2 Euroopa Liidu liikmesriikidel on teiste riikide suhtes üks ühine välispoliitika	1	2	3
(286)	3 Euroopa Liidu liikmesriikidel on ühine kaitse- ja julgeolekupoliitika	1	2	3
(287)	4 Euroopa Liidu edasine laienemine, et võtta järgnevatel aastatel teisi riike juurde	1	2	3
(288)	5 Euroopa Liidu põhiseadus	1	2	3
(289)	6 Euroopa ehitamise kiirus on ühes riikide grupis suurem kui teistes riikides	1	2	3

QA26	Ma loen Teile ette rea tegevusi ja Teie õelge mulle, millised on Teie jaoks need kolm tegevust, mida Euroopa Liit peaks esmajärjekorras tegema?
------	---

(ESITAGE KAART - LUGEGETE ETTE – KUNI 3 VASTUST)

(290-307)

(VALIM A) Uute liikmesriikide tervitamine	1,
(VALIM B) Euroopa Liidu taaslaienemise ettevalmistamine	2,
Euroopa Liidu kodanikele lähedasemaks muutumine, informeerides neid rohkem Euroopa Liidust, selle poliitikast ja institutsioonidest	3,
Uhise Euroopa raha - euro - edukas sisseviimine	4,
Vaesuse ja sotsiaalse tõrjutusega võitlemine	5,
Keskkonna kaitsmine	6,
Tarbijate kaitsmine ja kaupade kvaliteedi tagamine	7,
Tööpuudusega võitlemine	8,
Euroopa Liidu institutsioonide ja nende töötamise viisi reformimine	9,
(VALIM A) Võitlus organiseeritud kuritegevuse ja narkootikumidega kaubitsemisega	10,
(VALIM B) Võitlus organiseeritud kuritegevusega	11,
Euroopa Liidu poliitilise ja diplomaatilise tähtsuse kindlustamine kogu maailmas	12,
Rahu ja julgeoleku säilitamine Euroopas	13,
Üksikisiku õiguste ning demokraatia printsiipide austamise kindlustamine Euroopas	14,
Terrorismi vastu võitlemine	15,
Ebaseadusliku sissevande vastu võitlemine	16,
MUU	17,
EI OSKA ÕELDA	18,

EB65.2 QA31 TREND MODIFIED

QA27	Kas Teie arvates peaks Euroopa kaitsepoliitikat puudutavaid otsuseid langetama riikide valitsused, NATO või Euroopa Liit?
------	---

(AINULT ÜKS VASTUS)

(308)

Riikide valitsused	1
NATO	2
Euroopa Liit	3
MUU	4
EI OSKA ÕELDA	5

EB64.2 QA35

QA28	Millisele järgnevale valdkonnale kulutatakse Teie arvates suurem osa Euroopa Liidu eelarvest?
------	---

(ESITAGE KAART - LUGEGETE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)

(309)

Tööhõive ja sotsiaalpoliitika	1
Põllumajandus	2
Teaduslikud uuringud	3
Regionaalabi	4
Välispoliitika ja väljapoole Euroopa Liitu jäävate riikide abistamine	5
Haldus- ja personalikulud, kulutused hoonetele	6
MUU	7
EI OSKA ÕELDA	8

EB64.2 QA37

QA29a	Palun õelge, kas Teie arvates kalduvad Ameerika Ühendriigid järgnevates valdkondades mängima positiivset rolli, negatiivset rolli või ei positiivset ega negatiivset rolli?
-------	---

	(LUGEGETE ETTE)	Positiivset	Negatiivset	Ei positiivset ega negatiivset	EI OSKA ÕELDA
--	-----------------	-------------	-------------	--------------------------------	---------------

(310)	1	Rahu maailmas	1	2	3	4
(311)	2	Terrorismivastane võitlus	1	2	3	4
(312)	3	Maailma majanduse kasv	1	2	3	4
(313)	4	Võitlus vaesuse vastu maailmas	1	2	3	4

(314)	5	Keskkonnakaitse	1	2	3	4
-------	---	-----------------	---	---	---	---

EB64.2 QA38a

QA29b	Palun öelge, kas Teie arvates kaldub Euroopa Liit järgnevates valdkondades mängima positiivset rolli, negatiivset rolli või ei positiivset ega negatiivset rolli?
-------	---

	(LUGEGE ETTE)	Positiivset	Negatiivset	Ei positiivset ega negatiivset	EI OSKA ÕELDA
--	---------------	-------------	-------------	--------------------------------	---------------

(315)	1	Rahu maailmas	1	2	3	4
(316)	2	Terrorismivastane võitlus	1	2	3	4
(317)	3	Maailma majanduse kasv	1	2	3	4
(318)	4	Võitlus vaesuse vastu maailmas	1	2	3	4
(319)	5	Keskkonnakaitse	1	2	3	4

EB64.2 QA38b

QA30	Kas Te olete kunagi mõelnud endast kui mitte ainult eestimaalasest, vaid ka euroolasest? Kas seda juhtub sageli, mõnikord või mitte kunagi?
------	--

(AINULT ÜKS VASTUS)

	(320)
Sageli	1
Mõnikord	2
Mitte kunagi	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB64.2 QA39

QA31	Palun öelge, kas Te olete väga uhke, üsna uhke, mitte eriti uhke või üldse ei ole uhke selle üle, et Te olete eestimaalane?
------	---

(RAHVUS NAGU SEE ILMNES Q1 - 1 VASTUS)

	(321)
Väga uhke	1
Üsna uhke	2
Mitte eriti uhke	3
Üldse ei ole uhke	4
EI OSKA ÕELDA	5

EB64.2 QA41

QA32	Ja palun öelge, kas Te olete väga uhke, üsna uhke, mitte eriti uhke või üldse mitte uhke selle üle, et Te olete eurooplane?
------	---

(1 VASTUS)

	(322)
Väga uhke	1
Üsna uhke	2
Mitte eriti uhke.	3
Üldse ei ole uhke	4
Ma ei tunne ennast eurooplasena	5
EI OSKA ÕELDA	6

EB64.2 QA42

QA33	Öelge iga järgneva riigi kohta, kas Te oleksite selle poolt või vastu, et see riik saaks tulevikus Euroopa Liidu liikmeks?
------	--

(ROTEERIGE)

	(LUGEGE ETTE)	Poolt	Vastu	EI OSKA ÕELDA
--	---------------	-------	-------	---------------

(323)	1	Šveits	1	2	3
(324)	2	Norra	1	2	3
(325)	3	Bosnia ja Hertsegoviina	1	2	3
(326)	4	Horvaatia	1	2	3
(327)	5	Endine Jugoslaavia Vabariik Makedoonia	1	2	3

(328)	6	Serbia	1	2	3
(329)	7	Montenegro	1	2	3
(330)	8	Island	1	2	3
(331)	9	Albaania	1	2	3
(332)	10	Bulgaaria	1	2	3
(333)	11	Rumeenia	1	2	3
(334)	12	Ukraina	1	2	3
(335)	13	Türgi	1	2	3

EB64.2 QA44 TREND MODIFIED

QA34	Palun öelge iga järgneva väite kohta, kas Te nõustute sellega täielikult, kaldute nõustuma, kaldute mitte nõustuma või ei nõustu üldse.
------	---

(ESITAGE KAART)

			Nõustun täielikult	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	Ei nõustu üldse	Ei OSKA ÕELDA
(336)	1	Türgi kuulub geograafiliselt osaliselt Euroopasse	1	2	3	4	5
(337)	2	Türgi kuulub ajalooliselt osaliselt Euroopasse	1	2	3	4	5
(338)	3	Türgi liitumine Euroopa Liiduga tugevdaks julgeolekut selles piirkonnas	1	2	3	4	5
(339)	4	Türgi ja Euroopa Liidu liikmesriikide kultuurilised erinevused on liiga olulised, et seda liitumist võimaldada	1	2	3	4	5
(340)	5	Türgi liitumine soodustaks Euroopa vananeva elanikkonna noorenemist	1	2	3	4	5
(341)	6	On oht, et Türgi liitumine võib soodustada immigratsiooni Euroopa Liidu enam arenenud riikidesse	1	2	3	4	5
(342)	7	Et Euroopa Liiduga umbes kümne aasta pärast liituda, peaks Türgi järjekindlalt austama inimõigusi	1	2	3	4	5
(343)	8	Et Euroopa Liiduga umbes kümne aasta pärast liituda, peaks Türgi märkimisväärselt parandama oma majanduse seisukorda	1	2	3	4	5

EB64.2 QA45 TREND MODIFIED

ÄRGE KÜSIGE KÜSIMUST QA35 ES, EL, IT, SI, HU, LU, CY, MT, SK, LV, AT, DE, LT, BE ja EE - NENDE RIIKIDEGA JÄTKAKE KÜSIMUSEGA QA36

VASTAVAD KÕIK

QA36	Palun öelge iga järgneva väite kohta, kas Te nõustute sellega täielikult, kaldute nõustuma, kaldute mitte nõustuma või ei nõustu üldse. Kui kõik liikmesriigid võtavad Euroopa põhiseadusliku lepingu vastu, siis muutub Euroopa Liit...
------	--

(ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETTE)	Nõustun täielikult	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	Ei nõustu üldse	Ei OSKA ÕELDA	
(345)	1	demokraatlikumaks	1	2	3	4	5
(346)	2	tõhusamaks	1	2	3	4	5
(347)	3	läbipaistvamaks	1	2	3	4	5
(348)	4	maailmas tugevamaks	1	2	3	4	5

(349)	5	majanduslikult konkurentsivõimelisemaks	1	2	3	4	5
(350)	6	rohkem ühiskondlikult mõtlevaks	1	2	3	4	5

EB65.2 QB3 (ITEMS 1-3) EB65.2 QB4 (ITEMS 4-6)

KÜSIGE QA37 AINULT EL25 RIIKIDES - TEISTEGA JÄTKAKE QA38

QA37	Euroopa põhiseadus on ratifitseeritud 15 riigis, aga Prantsusmaa ja Holland hääletasid selle vastu. Milline järgnevatest väidetest vastab kõige paremini Teie arvamusele?
------	---

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(351)

Euroopa Liidu liikmesriigid peaksid jätkama Euroopa põhiseaduse ratifitseerimisprotsessi	1
Euroopa põhiseadus tuleks uuesti läbi rääkida	2
Euroopa põhiseadusest tuleks loobuda	3
EI OSKA ÕELDA	4

EB65.2 QB5 TREND MODIFIED

VASTAVAD KÕIK

QA38	Kumb järgnevast kahest väitest vastab enam Teie seisukohale?
------	--

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(352)

Euroopa põhiseadus on vajalik, et tagada Euroopa institutsioonide hea toimimine	1
Euroopa põhiseadus ei ole vajalik Euroopa institutsioonide hea toimimise tagamiseks	2
EI OSKA ÕELDA	3

EB64.2 QA50

QA39	Palun öelge iga järgneva valdkonna kohta, kas Teie arvates on Euroopa Liit selles Ameerika Ühendriikidest ees, taga või samal tasemel.
------	--

(ESITAGE KAART - ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETE)	Ees	Taga	Samal tasemel	EI OSKA ÕELDA
--	------------	-----	------	---------------	---------------

(353)	1	Teadusuuringud	1	2	3	4
(354)	2	Meditsiinuuringud	1	2	3	4
(355)	3	Keskkonnakaitse	1	2	3	4
(356)	4	Innovatsioonitehnoloogia	1	2	3	4
(357)	5	Tervishoiusüsteem	1	2	3	4
(358)	6	Haridus	1	2	3	4
(359)	7	Sotsiaalse ebavõrdsuse vastu võitlemine	1	2	3	4
(360)	8	Töötuse vastu võitlemine	1	2	3	4
(361)	9	Diskrimineerimise vastu võitlemine	1	2	3	4
(362)	10	Ettevõtete asutamine	1	2	3	4

EB64.2 QA53

QA40	Ühtne turg suurendas konkurentsi mitmetes valdkondades, nagu näiteks transport, telekommunikatsiooniteenused, panga- ja kindlustusteenused. Kas üldiselt on selle mõju Teie arvates...?
------	---

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(363)

Väga positiivne	1
Üsna positiivne	2
Üsna negatiivne	3
Väga negatiivne	4
EI POSITIIVNE EGA NEGATIIVNE	5

EI OSKA ÕELDA 6

EB64.2 QA54

QA41 Kas Teie arvates on võrreldes kümne aasta taguse ajaga Eesti firmade rahvusvaheline konkurentsivõime praegu tänu ühisturule parem, halvem või sama?

(LUGEGETE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)

(364)

Parem	1
Halvem	2
Sama	3
EI OSKA ÕELDA	4

NEW

QA42 Õelge palun iga järgneva Euroopa Liidu saavutuse kohta, kas Teie olete sellest kasu saanud või mitte?

(NÄIDAKE KAARTI - ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETE ETTE)	Jah	Ei	EI OSKA ÕELDA
(365)	1 Ühisraha, euro	1	2	3
(366)	2 Laiem valik tooteid teistest Euroopa Liidu riikidest	1	2	3
(367)	3 Euroopa Liidu kodaniku õigused	1	2	3
(368)	4 Vähesem piirikontroll reisimisel või selle puudumine	1	2	3
(369)	5 Töötamine või õppimine mõnes muus Euroopa Liidu riigis	1	2	3
(370)	6 Tarbijaõigused	1	2	3
(371)	7 Õigus tuua kohtuasi Euroopa Ühenduste Kohtusse	1	2	3

NEW

QA43 Milline kahest järgmisest väitest ühtib enim teie arvamusega globaliseerumisest ehk üleilmastumisest?

(LUGEGETE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)

(372)

Globaliseerumine tähendab häid võimalusi Eesti ettevõtetele tänu avanevatele turgudele	1
Globaliseerumine kujutab endast ohtu Eesti tööhõivele ja ettevõtetele	2
EI OSKA ÕELDA	3

EB65.1 QA17

QA44 Kas Teie arvates on globaliseerumisel järgnevatele valdkondadele üsna positiivne või üsna negatiivne mõju?

(NÄIDAKE KAARTI - ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETE ETTE)	Üsna positiivne mõju	Üsna negatiivne mõju	MÕJU PUUDUB	EI OSKA ÕELDA
(373)	1 Majanduskasv meie riigis	1	2	3	4
(374)	2 Riikidevaheline solidaarsus	1	2	3	4
(375)	3 Teaduse ja tehnika progress	1	2	3	4
(376)	4 Maailmatasemel demokraatia	1	2	3	4
(377)	5 Avalike teenuste kvaliteet	1	2	3	4
(378)	6 Erinevused riikide vahel	1	2	3	4
(379)	7 Tööhõive Eestis	1	2	3	4
(380)	8 Keskkond	1	2	3	4

(381)	9	Tervis	1	2	3	4
-------	---	--------	---	---	---	---

NEW

KÜSI QA45a VALIMILT A - TEISTEGA JÄTKA QA45b

QA45a	Kuivõrd Te nõustute järgmise väitega: Euroopa Liit aitab meid kaitsta globaliseerumise negatiivsete mõjude eest.
-------	--

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(382)

Nõustun täielikult	1
Kaldun nõustuma	2
Kaldun mitte nõustuma	3
Ei nõustu üldse	4
Ei OSKA ÕELDA	5

EB64.2 QA56 FILTER + TREND MODIFIED

KÜSI QA45b VALIMILT B - TEISTEGA JÄTKA QA46

QA45b	Kuivõrd Te nõustute järgmise väitega: Euroopa Liit võimaldab Euroopa kodanikel paremini kasu lõigata globaliseerumise positiivsetest mõjudest.
-------	--

(LUGEGETE - AINULT ÜKS VASTUS)

(383)

Nõustun täielikult	1
Kaldun nõustuma	2
Kaldun mitte nõustuma	3
Ei nõustu üldse	4
Ei OSKA ÕELDA	5

NEW

VASTAVAD KÕIK

QA46	Milliseid järgnevaid ettepanekuid peaksite Te esmajärjekorras tähtsaks, et parandada Euroopa majanduse toimimist?
------	---

(LUGEGETE - KUNI 3 VASTUST)

(384-391)

Suurendada seadusega lubatud töötundide arvu	1,
Hariduse ja ametialase koolituse parandamist	2,
Investeeringu uuringutesse ja innovatsiooni	3,
Ettevõtete loomise lihtsustamist	4,
Energia efektiivsemat kasutamist	5,
Investeeringu transpordi infrastruktuuri (maanteed, raudteed jne)	6,
MUU	7,
Ei OSKA ÕELDA	8,

EB65.2 QC5

QA47	Palun öelge iga järgneva väite kohta, kuivõrd Te sellega nõustute?
------	--

(ESITAGE KAART SKAALAGA – ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETE)	Nõustun täielikult	Kaldun nõustuma	Kaldun mitte nõustuma	Ei nõustu üldse	Ei OSKA ÕELDA
--	------------	--------------------	-----------------	-----------------------	-----------------	---------------

(392)	1	Riik sekkub meie ellu liiga palju	1	2	3	4	5
(393)	2	Me vajame rohkem võrdsust ja õiglust, isegi kui see tähendab üksikisiku jaoks väiksemat vabadust	1	2	3	4	5

(394)	3	Tänapäeval on liiga palju sallivust. Kurjategijaid peaks karmimalt karistama.	1	2	3	4	5
(395)	4	Kodanikud peaksid Eesti poliitikas aktiivsemalt osalema	1	2	3	4	5
(396)	5	Immigrandid annavad Eestile suure panuse	1	2	3	4	5
(397)	6	(VALIM A) Majanduskasv peab olema Eesti jaoks prioriteet, isegi kui see avaldab mõju keskkonnale	1	2	3	4	5
(398)	7	(VALIM B) Keskkonnakaitse peaks olema Eesti jaoks prioriteet, isegi kui see avaldab mõju majanduskasvule	1	2	3	4	5
(399)	8	Vaba konkurents on majandusliku õitsengu parim tagatis	1	2	3	4	5
(400)	9	Religiooni koht on meie ühiskonnas liiga oluline	1	2	3	4	5
(401)	10	Kanepi isiklik tarbimine tuleks terves Euroopas seaduslikuks muuta	1	2	3	4	5
(402)	11	Homoseksuaalide abielusid tuleks lubada terves Euroopas	1	2	3	4	5
(403)	12	Homoseksuaalsetel paaridel tuleks lubada lapsendada terves Euroopas	1	2	3	4	5
(404)	13	Vaba aega tuleks tähtsustada enam kui tööd	1	2	3	4	5

EB60.1 Q37 TREND MODIFIED

QA48a Millised kolm järgnevatest väärtustest on Teie jaoks kõige olulisemat?

(ESITAGE KAART – LUGEGETE ETTE – KUNI 3 VASTUST)

	(405-418)
Õigusriik	1,
Austus inimelu vastu	2,
Inimõigused	3,
Üksikisiku vabadused	4,
Demokraatia	5,
Rahu	6,
Võrdsus	7,
Solidaarsus, teiste toetamine	8,
Sallivus	9,
Religioon	10,
Eneseteostus	11,
Austust teiste kultuuride vastu	12,
MITTE ÜKSKI NEIST	13,
EI OSKA ÖELDA	14,

EB60.1 Q36a

QA48b Millised kolm järgnevatest väärtustest esindavad Euroopa Liitu kõige paremini?

(ESITAGE KAART – LUGEGETE ETTE – KUNI 3 VASTUST)

	(419-432)
Õigusriik	1,
Austus inimelu vastu	2,
Inimõigused	3,
Üksikisiku vabadused	4,
Demokraatia	5,
Rahu	6,

Võrdsus	7,
Solidaarsus, teiste toetamine	8,
Sallivus	9,
Religioon	10,
Eneseteostus	11,
Austust teiste kultuuride vastu	12,
MITTE ÜKSKI NEIST	13,
EI OSKA ÕELDA	14,

EB60.1 Q36b TREND SLIGHTLY MODIFIED

QA49 Mis puutub ühistesse väärtustesse, siis kas Teie arvates on Euroopa Liidu liikmesriigid...?

(LUGEGETE ETTE - AINULT ÜKS VASTUS)

	(433)
Üksteisega väga lähedased	1
Üksteisega üsna lähedased	2
Üksteisest üsna kaugel	3
Üksteisest väga kaugel	4
EI OSKA ÕELDA	5

NEW

QA50 Millist kahte järgnevat asja, kui üldse, te peaksite kõige kasulikumaks Euroopa tuleviku jaoks?

(NÄIDAKE KAARTI - LUGEGETE ETTE - KUNI 2 VASTUST)

	(434-442)
Ühine keel	1,
Hästi määratletud Euroopa Liidu välispiirid	2,
Euro kasutuselevõtt kõikis Euroopa Liidu riikides	3,
Sarnased elatusastemed	4,
Ühine sõjavägi	5,
Ühine põhiseadus	6,
MITTE ÜKSKI NEIST	7,
MUU, TÄPSUSTAGE	8,
EI OSKA ÕELDA	9,

EB65.1 QA11

QA51 Kuidas Te hindaksite praegust olukorda järgmistes valdkondades?

(ESITAGE KAART)

	(LUGEGETE ETTE)	Väga hea	Üsna hea	Üsna halb	Väga halb	EI OSKA ÕELDA
(443)	1 Eesti majanduslik olukord	1	2	3	4	5
(444)	2 Euroopa majanduse olukord	1	2	3	4	5
(445)	3 Tööhõive olukord Eestis	1	2	3	4	5
(446)	4 Keskkonna olukord Eestis	1	2	3	4	5
(447)	5 Sotsiaalse heaolu situatsioon Eestis	1	2	3	4	5

EB63.4 QD1 TREND MODIFIED

QA52 Kas te ütleksite, et te olete väga huvitatud, üsna huvitatud, mitte eriti huvitatud või üldse mitte huvitatud...?

(ÜKS VASTUS VÄITE KOHTA)

	(LUGEGETE ETTE)	Väga huvitatud	Üsna huvitatud	Mitte eriti huvitatud	Üldse mitte huvitatud	EI OSKA ÕELDA
(448)	1 Sisepoliitikast	1	2	3	4	5
(449)	2 Euroopa asjadest	1	2	3	4	5

EB65.1 QA24